

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AJAKIRI.

Nr. 16 (434)

3. septembril 1930 a.

X. aastakäik

Ilmub kaks korda kuus, igal 1. ja 15.

Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
 poolaastas „ 5.—
 veerandaastas „ 2.50

Kohtu- ja siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Kr. 8.—
 poolaastas „ 4.—
 veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 50 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. T. 432-47
 Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Kr. 40.—	1/4 lehek. Kr. 10.—
1/2 „ „ 20.—	1/8 „ „ 5.—
1/3 „ „ 13.50	1/16 „ „ 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
 Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Aadressi muutmise 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 333
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Liit, Tunnistajate seletuste põhijooned. 2) M. Morrison, Kriminaalasjade aegumisest.
 3) Seksuaal-roimaritest. 4) Politsei raadiost. 5) Kes oli roimar? 6) Konstaabel A. Marley
 25 a. politseiteenistuses. 7) Spordi alalt. 8) Ametlik osa. 9) Välismailt. 10) Kirjavastusi.
 11) Kuulutusi.

Tunnistajate seletuste põhijooned.

A. Liit.

Teostades lubaduse, mille andsin „E. P.“ nr. 13. k. a., toon allpool ülevaate tegureist, missuguseid dr. Locard peab mõõduandvaiks tunnistajate seletuste kujunemise protsessis.

„E. P.“ nr. 13 leidrv näide tunnistajaks saamisest (Prantsuse kriminalisti arvamusi tunnistaja seletusist) näitab, et hingelised toimumused, mille varal kujuneb tunnistaja seletus, tekivad järgmises järjekorras: 1) märkamise (aistimine) meeltega; 2) märgete vastuvõtmine — tajumine; 3) tõeasjaliste kujutluste moodustamine, milleks mälu, ettekujutusvõime, mõtete lülitused ja otsustusvõime kaasa mõjuvad; 4) suuline või kirjaline väljendus, mille varal tunnistaja seletuse sisu tunnistaja teadvusest kantakse üle teisele tunnistajale või uurivale ametnikule. Igaüks nimetatud arenemisastmeist omab erilisi juhuseid edasiantava pildi moonu-

tamiseks, milliseid paneme lähemalt tähele.

Märked (aistingud). Dr. Locard peab tähtsaks märgete eraldamist üldtaju misest, kuna sellekohased tähelepanekud näitavad, et paljude eksimuste põhjuseks ei ole vigane märgete vastuvõtmine teadvusse, vaid hoopis vastuoksa — meelte puudulik tegevus. Et anda vastuvaidlematu tunnistus, selleks vaja kõigepealt selgeid märkeid. Ekslikkude märgete tegemiseks ei tarvitseta sugugi olla tingimata kurt või pime, lühinägeline või kõva kuulmisega.

Kuna tajumuste kontrollimine väljaspool nende tekkimismomenti on äärmiselt raske, on olukord märgete suhtes hoopis teissugune. Siin avaneb tähtsaid võimalusi tunnistajate seletuste tõepärasuse selgitamiseks. Tunnistaja seletab, näiteks, teatav sündmus veskis leidnud

aseme sel ja sel kellaajal. Kust teab ta seda? Sündmuse ajal kuulnud ta tornikella löövet nimetatud tundi. Ta seletus kontrollitakse kohal, kus aga selgub, et veskimürin lämmatab täielikult tornikella löömise. Nüüd tuleb tunnistajale meele, et ta kuulnud kellalöömist alles veskest lahkumisel. Selle juures aga tuleb pidada meeles, et teatavad kurdid keset lärmi võivad kuulda hääli, milliseid nad keset vaikust ei kuule.

Nägemisvõime pakub veelgi rohkem võimalusi eksimärgete tegemiseks. Keegi, kellele tungiti kallale, kinnitas, et seistes teataval tänavanurgal, näinud ta kallale tungijat ühelt puisteelt nähtavale tulevat. Kohapealne kontroll tegi kindlaks, et kaebaja poolt näidatud kohalt pole puistee suu üldse nähtav. Kahtlemata kaebaja rääkis heas usus, kuid tema eksimus oli ometi käägakatsutav. Tüübilise näite annab ka paater Berardi lugu, keda süüdistati kõlblusvastaste tegude kordasaatmises pihtitoolis. Prof. Lacassagne kui asjatundja tõestas aga, et antud kohast kaebajal üldse polnud võimalust teha avaldatud märkeid.

Tajumine. Lugesmatuist asjust, mis märgatavad meeltega, tungivad ainult vähesed selge teadvuseni või vähemalt hämarduva teadvuseni; ülejäänv osa märkeist kas üldse ei jõua teadvuseni või jõuab ainult poolteadvuseni ning omab vähe lootust mäluväraseks esiletoomiseks. Meie näeme varsti, et suur osa neist aluseist, millele toetub tavaline tunnistaja seletus, puruneb juba selle esimese raja ääres, teiste sõnadega, et siit peale mudel ja pilt üksteisest tihti tunduvalt erinevad.

Tunnistuseandmise seisukohalt võib iseloomustada tajumist järgmiselt: nähtakse üksnes seda, mida vaadeldakse tähelepanuga; tähelepanuga vaadeldakse üksnes seda, mis äratav vaatlejas mõnesuguse väimlise tegevuse. Nüüd puudub aga paljudel seesugustel tõsiasjadel, mis õigusemõistmisele suure väärtusega, just sel silmapilgul, kui tunnistaja võiks neid vaadelda, omadus äratada tunnistajas huvi. Seetõttu tunnistaja harilikult ei kingi neile mingisugust tähelepanu, paremal juhtumusel nad tungivad ainult poolteadvuseni. Tõepoolest ongi tähelepanu eesmärgiks ja tagajärjeks valida arvutute meelemärgete hulgast, mida välisilm meile ette veeretab, seesugused välja, mis

võiksid olla meile kasulikud, olgu vahetumalt, kuna nad häirivad meid mõnesuguse hädaohu suhtes või võimaldavad saavutada mõnd sihti, või vahendina, millise meelepidamine võiks saata meile kasu kunagi edaspidi. Tähelepanu seega peaaegselt on võime, mille abil me otsustusekohaselt või selletagi eraldame meelemärkeid, milliseid tasub panna tallele. See läheb niikaugemale, et loomad pööravad tähelepanu üksnes seesugustele välisilma ärritustele, millest oleneb nende elu alalhoid või sugu jätkamine: tähelepanu kattub siin meeleorganite vastuvõttevõimega. Inimeste juures on see välistest ärritustest äratatav või paremini öelduna — meeleorganitest tingitud väljavalik täielikum, astenedes valiktoimingute poole, milliste juures tahe näib etendavat oma osa, millistest põhjalikumate mõistete kujundamine vähemalt ei ripu ära üksnes vahetumatest mõjunditest. Kuid ka sel juhtumisel tähelepanu võib olla juhitud sellele või teisele asjale üksnes siis, kui samal ajal palju teisi asju jäetakse väljaspoole tähelepanu. Nii võime öelda: nagu unustamine on meelepidamise eeltingimuseks, samuti on laokilolek tähelepanu eeltingimuseks.

Kas peab sellest järeldama, et parim tunnistaja on see, kes jääb vastused võlgu tähtsusetu asjaoludest? Igatahes ei pea kunagi unustama, et tavalise tunnistaja isiklikud huvid ei ole samad, mis õigusemõistmisel ning ei ainult väga harva tekib tunnistajal tunnistuse sisu moodustavate asjaolude vastuvõtmise silmapilgul mõte sellest, et tal hiljem tuleb esineda tunnistajana. Nii satume juba alguses suurimale takistusele tunnistaja seletuse sisemise väärtuse suhtes. Me ei või nõuda tunnistajalt, et ta oleks tajunud hästi palju, vaid üksnes seda, et ta tunneks oma tarvitamiskõlvuliste tajumiste kitsaid piire.

Tähendatud piir on mitmesugune, olenevalt meelemärgete liigist. Peaaegu ilma igasuguse väärtuseta on kompamismärked. Kompamismeel on enamikul inimestest tõmp ja muutub jämedamate eksituste allikaks, kui teda ei kontrollita nägemisega. Tõendust sellele võib leida ainsa katsega, kuna kaetud silmadega katsealusele antakse kompida mõnd asja ning lastakse teda kirjeldada asja laadi, suurust ja ainet. Arvates välja erilise harjutamise teel omandatud kogemused või abimeele nähtused, nagu seda leidub pimedate juures, satuvad vastused hoopis märgist möö-

da. Üldiselt nende tunnistajate seletused, kes olles kimpinud pimedas mingisugust asja, asuvad neid lähemalt kirjeldama, tuleb heita pikema jututa kõrvale.

Sama võib öelda ka valutundest. Kes enda vastu tarvitatud vägivallategudest annab aru, võib üsna kergel käel anda luuletatud andmeid vigastuste loomust, arvust ja raskusest. Kui mitte väline vaatlus ja talle appi rutanud isikute seletused ei tõesta tema esialgseid muljeid, võib tulla ilmsiks, et ta on vahetanud noapiste lihtsa pigistusega. Mitu noapistet selga peetakse kas üheks haavaks või ümberpöörduvalt — suurendatakse mitmekordseks. Kriimustusi ja tühiseid laskehaavu peetakse rasketeks haavamisteks, rinda läbistavat kuulahaava — kergeks põrutuseks. See on aga õieti endastmõistetav, kuna üheltpoolt puuduvad võrdlusvõimalused seesugusteks juhtudeks ja teiselt poolt kallaletungi ohver omaal jõul ei võigi kindlaks teha vigastuste ulatust ja täpset asupaika. Lõikehaav nahas, mis tabanud hulga

närvisalku, tekitab elavamalt valu kui laskehaav, mille hävitustöö lõpeb surmaga. Seda liiki meelemärkeid tuleb kohelda äärmise umbusuga.

Veelgi pahem on lugu haistmise ja maitsmise märgetele. Alati, näiteks, kui tekib vajadus mürgituste jälgimise puhul lasta määrata kindlaks sisseantud ainete maiku või lõhna, selgub, et tunnistaja ei leia õigeid sõnu saadud muljete väljendamiseks. Erimõiste annab siin maad tundmustekohasele hindamisele, kuna meelemärke tõsine olu vahetatakse ära märkamisega kaasas käinud meeldivuse- või vastikusetundega. Mitte üksnes kassidele ei tundu baldrian mõnusa lõhnana ning roistuv nepp levitab ühtedele „raipehaisu“, teistele aga „isuäratavat metslinnu lõhna“, täpselt nõnda, kuidas on kellegi maitse. Mitmesuguste lõhnade eraldamine, nende täpne väljendamine sõnadega, isegi lõhna ja maigu eraldamine on ala, millel komistab suurem enamik tunnistajast.

Kriminaalasjade aegumisest.

M. Morrison.

Kui N. S. ja Rhk. Tr. S. järgi kriminaalasjade aegumist tuntakse juhtudel, kus riiklik karistamisõigus ei tekigi (uus karistusseadustik kõrvaldab aegumisega karistamise ka pärast selle õiguse tekkimist), siis on seegi poolik aegumine ikkagi asjade üleskerkimise hädaohus, kuna tänini on otsustamata küsimus, kelle õigus on aegumist tõestada seal, kus viimane oma selguse poolest ei või äratada vastuvaidlemist. Kus aegunud asjade juures ei või olla kahtlust riiklise karistusõiguse ärajäämisest, oleks neil juhtudel asjata saata aegunud asjadesse segatuid ikkagi eelkuulamise ja eeluurimise alla. Karistused ei tule eelkuulamiseta ja eeluurimiseta. Eelkuulamine ja eeluurimine on tarvilikud, kui nad toovad karistuse, nad on aga üleliigsed, kui nad ei too seda. Kui eeluurimisel vahi all viibimist, kui raske mat osa, nii sageli arvatakse karistuse hulka, teeb see asjaolu aegumise küsimuse otsustamise algusest peale möödapääsemata vajaduseks. Olekski ühekülgne vaid vahi all viibimist pidada ainsaks aegumise küsimuse esilelukkajaks. Eelkuulamine ja eeluurimine toovad kaasa ka

muid kitsendusi eeluurimise all viibijatele, millest viimased sooviksid vabaneda aegumise õiguse kasutamisel. Pealegi võiks eelkuulajad ja eeluurijad osutada seaduse poolt lubatud aegumise õiguse kitsendajateks oma vahelesegamise tõttu.

Aegumiste algosaks tuleks arvata Rhk. Tr. S. § 16, mis lubab karistustest vabastada, kui vargus, pettus, võõra vara omandamine ja metsa hävitamine on sündinud ühe aasta, muud süüteod aga kuue kuu eest ja kui need selle aja jooksul ei saanud teatavaks rahukohtunikule või politseile ja kui selle aja jooksul ei olnud neis asjus mingit toimingut.

Kui aegumise aluseks on asjaolu, et aegunud kuritoid on hiljem raske selgitada, miks siis peab asjaalgataja ametnik enda peale võtma selle hädaohu, millest seadus on soovinud hoida asjaosalisi endid? Toetub ju aegumine inimsuse põhimõtetele, et kord eksija võib hiljem elada ausat elu, miks peab siis asja ülesvõtja olema selle heatahtluse segajaks ja isegi rikkujaks.

Rhk. Tr. S. § 21 järgi tarvitatakse aegumist juhtudel, kus kuri- või väärteo

jälgimist on algatatud seaduses ettenähtud korras pärast aegumise tähtaja täis-
saamist. Kus pärast asja üleskerkimist
telkkisid vaheajad, viivitused politseis,
kohtu-uuriija või rahukohtuniku juures
või kus leppimise teel likvideeritavaks
asjus andis isik kaebuse, uuendas seega
asjaajamist ja mitte lubades asja iganemise
tähtaja kättetulekut, käivad need
harilikku käiku (73/623). Nii seisab asja
ülesvõtja tähtsa ülesvõtmise momendi
ees, millest oleneb asjale käigu andmine
või mitte, kus aga küsimus vastamata,
kas ta on kohustatud tegema ilmaaegset
tööd kahtlemata aegunud asjade üleskergi-
tamises. Nõuetava aja jooksul politseile
või rahukohtunikule asja teatavaks saa-
mine katkestab asjade avalikukstulemise
aegumise, ja ei pikenda aegumise aja
kestvust ega loo sellele lisa. Asjade
ülesvõtmiseks aga arvatakse juhust, kus
kuriteost pole teatatud politseile, rahu-
kohtunikule või kohtu-uuriijale aja jook-
sul, millest on küllalt aegumise kattumi-
seks.

Ka nimetatud asutustele pidi teada-
anne olema tehtud viisil ja vormil, mis ei
ärata faktilist kahtlust, et see tegelikult
sündinud. Selleks ei saa arvata kuulu-
juttu ehk kaudset ja huupi süüdistust, mil-
lega pole midagi peale hakata ja millele
toetudes ei saadud teostada ülesvõtmist.
Asjade algatamise moment peab olema
vastuvaidlematu tõsiasi, kui üldse võib
tulla kõne alla aegumise katkestamine.
Nagu näha S. s., ei tõesta seda veel üksi
mõnesuguse akti kokkuseadmine, küll aga
tema edasiandmine kohtule, olgu süüd-
lase otsekoheseks vastutusele võtmiseks
või mõneks muuks otstarbeks (69/933,
66/7, 71/1674). Teadaanne kuriteost val-
lesse kohta ehk teiste suurte seadusest
kõrvalekaldumistega, ei katkesta aegu-
mise aja jooksu ja asi ei aegu mitte üksi
siis, kui ta jäi üldse teadmatuks, vaid ka
siis, kui ta ei saanud teatavaks seaduse-
pärases korras. Ka ei katkesta ebaõigelt
algatatud asja lõpetamine aegumist
(71/1419 j. t.).

Aegumise tõttu asjade lõpetamine
kohtu poolt ei kuulu sarnaste aktide hul-
ka, milledega katkestatakse kaebaja õigus
temale kahjuks ja kaebealusele kasuks.
Küll on see aga konstateerimine, et süü-
teo kustumine aegumise teel on tegelikult
olemas ja et selle olemasolu peab saama
osaks kaebealusele. Seepärast pole mää-
ratud ega ette nähtud mingit vormi, mida

toimida selle juures, kui aegumist arvata
olemasolevaks ja teda tunnustada möödu-
nuks, sest aegumise tunnustamine on
peaasjalikult selle asjaolu kindlakstege-
mine, et kuri- või väärtegu polnud teata-
vaks saanud teatud aja jooksul. Tähtis
on seepärast teo toimepanemise ehk selle
katse moment ja see ei alga esimesest
kurimeelsuse aktist, vaid viimasest kae-
bealuse teost (70/577, 67/153). Aegumise
küsimuse lõplik otsustamine ei olene
poolte sellekohasest viitest, kuigi seda
erasüüdistustes kohus ei otsusta omapead.
Aegumise küsimuse peab kaebealune ise
võtma üles erasüüdistustes, kuna ta seda
tegemata jättes kaotaks kassatsiooni
põhjuse. Nii kuulub aegumise küsimuse
läbivaatamine ja otsustamine just asjade
kvalifikatsiooni komplitseerumiste tõttu
kohtule (73/830, 69/243, 67/412 jne.). Min-
nes selle nähtava lahkolu juure, mis val-
itsemas N. S. § 158, Rhk. Tr. S. § 21 ja
Kr. Kp. S. vahel, tuleb tunnustada, et seda
pole ka S. sel. kõrvaldanud.

Kui asja algataja seisab hädahoju ees
otsustada ära asi ette, mis sarnasele
otsustamisele ei kuulu, kui ta küsimust
hakkab otsustama lihtsalt ja sarnasel vii-
sil, mis ei rahuldaks asjast huvitatuid,
kuna need enne iganemise küsimuse
otsustamist sooviksid ka ise näha asja
sisulist läbivaatamist, siis tuleb see jätta
asutuse hooleks, kas peab ja võib asja
otsustada sisuliselt. Selle olulise osa juu-
res pole ka vähem tähtis asja tehniline
külg. Ja siin ongi Sen. sel. loonud selle
teravuse, mis näitavad mõlemate seaduste
koalitsiooni. Nimelt kuulub Sen. sel. jär-
gi (71/76) üksi kohtu võimkonda selle aja
arvamine, mille möödumisel arvata asi
aegunuks.

Kr. Kp. S. § 16 p. 2 järgi ei või koh-
tulikku jälgimist üles võtta kaebe-
aluste kriminaalvastutusele võtmisel ja
algatatud asi kuulub lõpetamisele as-
jade aegumisel. Vastoluks seisab siin
aegumise aja väljaarvamine ja kaebe-
aluste kriminaalvastutuse alla mittesaat-
mine, s. o. asjade ülesvõtmatajätmine.
Üldreegli järgi arvatakse asjade aegu-
mise katkestamist asjade sissetulemise
momendist politseile või kohtule, kuna
erand tehtud üksi juhtudel, kus ametniku
tegevus sarnane eeluurimise toimingule
(Kr. Kp. S. §§ 52 ja 250), kuna pärast üles-
võtmist ei saa edaspidisel asjaajamisel
enam tarvitada aegumise õigust.

Admin.-asut. poolt süüdistusmaterjali kogumine arvatava kaebealuse vastu tulevikus ei kuulu sarnase tegevuse hulka, mis katkestab asjade aegumise, kuid igasugune tegevus, mis ulatub siit kaugemale, juba kuulub.

Kui Kr. Kp. S. § 1 märkuse järgi kuuluvad kohtuliku jälgimise hulka ka politsei või teiste admin.-asutuste abinõud, mis sihitud kuri- või väärtegedete katkestamiseks, siis asetab see meid väga ligidale asjade aegumise küsimusele, kuna aga sarnast tagakiusamist ei tule kaebealuse vastu asjade ülesvõtja Kr. Kp. S. § 16 järgi üldse algatada, et mitte saada nimetatud § rikkujaks. Asjaolu, et kaebealuseid ei leitud juurdlemisega, asi ise aga sai teatavaks politseile, on küllaldane aegumise katkestamiseks. Niisama sirgejooneliselt võtab sama seisukoha omaks Kr. Kp. S. § 249, mis ka politsei tegevuse tunnustab eeluurimise hulka (1670—1449). Asjade ajamise pikaldus, mis algatatud õigel ajal, pole aluseks aegumise arvamisel ja sellele ei räägi vastu Kr. Kp. S. § 16, kuna viimases ei kõnelda algatatud asjast, vaid süüdlase tagakiusamisest, ja sõnad „aga algatatud asi kuulub lõpetamisele“ kuuluvad juhtudesse, kus tagakiusamine algatatud aegumise läbilaskmisel (1863—735).

Mis aegumise küsimuse teeb iseäranis akuutseks asjade ülesvõtjatele, on juhud, kus kaebaja isegi ei kahtle asja aegumise üle, kuid ignoreerib seda meelega, olles arvamisest, et aegumise küsimust ei tõsta üles vastane pool ja kaebaja võidab selle läbi. Nii pole kaebajal peale vastase ilmaaegse tülitamise mingit muud eesmärki, kuigi see selgub hiljem. Kas võib asja algataja ametnik sarnastel juhtudel asju jätta ülesvõtmata, toetudes Kr. Kp. S. § 16 sõna-sõnalisele tekstile. Kas on otstarbekohane, et ametnik kistakse asjade sekka asjata kaebealuste õiguste kitsendajaks?

Nagu nimetatud eelpool, on aegumise küsimuse otsustamisel kõige tähtsam asjade kvalifikatsioon, mis selgub alles pärast sisulist läbivaatamist. Asi, mis kõrgule andmisel algataja silmis arvatakse ühte kuritegedete liiki, võib selle otsustamisel kuuluda teise. Süütegude tõeline suurus ja raskus ühes nende komplitseerumistega selgub alles pärast nende sisulist läbivaatamist.

Nii ehk teisiti aegumiste küsimuste kohta seisukoha võtmine on üks neist paljudest Kr. Kp. S. lahutamata küsimustest, kus asjade algataja võib kergesti saada kaebealusele lisakahjude tegijaks, mida seadus pole arvanud ega soovinud.

Seksuaal-roimaritest.

Vist kõigil on veel meeles lapsepõlvest muinasjutt sinihabemest, mis vaatamata oma verisele sisule (võib olla just sellepärast) kuulub nende muinasjutude hulka, mida kõige rohkem loetakse ja mis kõige selgemini meele jäävad. Igaüks teab ka, mida nimelt mõistetakse harilikus elus sinihabeme all ja et siin ja seal on tegutsenud mõni ebanormaalne isik, kelle loomuvastaste instinktide ohvriks on langenud süütu inimesed. Igaüks teab, et sarnased sinihabemed on tõesti elanud ja et kriminaalajaloo kõige kurvemad leheküljed on pühendatud just „sinihabemetele“. Kuid väga vähesed teavad, et sinihabe pole ainult luule, pole ainult rikka fantaasia väljamõeldis, vaid tõesti kord tegutses inimene, kelle teod ja kelle välimus olid aluseks muinasjutu loomisel. Sinihabe pole ainult väljamõeldis, ei, ta on kahjuks reaalne isik.

Isik, keda ajaloos tuntakse sinihabeme nimetuse all, sündis 1404. aastal Prantsusmaal. Gilles de Rais, nii on sinihabeme õige nimi, oli pärit väga jõukast ja lugupeetud perekonnast. Tema lapsepõlve aastad möödusid nii, nagu kõigil teistel lastel tol ajal, ta ei erinenud miski-poollest teiste laste seast. Õige küll, poiss abiellus juba kolmeteistaastasena, kuid ka see polnud tol ajal mingisuguseks eriti tähelepanuväärseks sündmuseks. Laste abielud olid tol ajal jõukamate perekondade seas moes: sel teel katsuti varakult kindlustada laste ning perekondade tulevik — mõõduandvad olid puht-varanduslikud kalkulatsioonid. Laste arvamist muidugi ei küsitud, vanemad otsustasid laste saatuse ja — kõik näis olevat korras. Gilles de Rais naine suri aga varsti ja siis otsustas noor lesk uuesti abielluda. Teine naine, sündinud Rohan, suri samuti

varsti. Noormees otsustas siis kolmandat korda abielluda, ta oli vaevalt kuusteist aastat vana, kui ta võttis kolmanda naise. Meie praegu ei tea, millal tulid esimest korda avalikuks Gilles de Rais ebanormaalsed kalduvused, arvata aga võib, et juba esimene naine langes selle mehe ohvriks, kes hiljem nii rängasti patustas naissoo vastu. Sest teisiti ei saa seda seletada, et noored elujõulised naiserahvad, kes abiellusid selle mehega, nii ruttu üksteise järel varisesid hauda.

Võib olla oleks ka Gilles de Rais kolmas naine järgnenud kahele esimesele, kuid saatus hoidis teda. Mehel tuli minna sõtta üks aasta pärast kolmandat abiellumist. Mees paistis silma oma vahvusega, ta oli sündinud sõjamees ja tegi õige noore inimesena hiilgavat karjääri. Ta oli 25 aastat vana, kui ta tõsteti Prantsusmaa marssali aukraadi. Gilles de Rais vahvus oli nii suur, et temale luba anti võidelda ühes Jeanne d'Arc'iga, Orleansi neitsiga, vaenlaste vastu. Pole huvitav märkida, et see „sinihabe“, see kuri kuulus seksuaalroimar anti Jeanne d'Arc'i käsutusse, selle neitsi käsutusse, keda austati ja austatakse püha inimesena Prantsusmaal; seda naist pidi lahingutes kaitsma elukutseline naistetapja! Kui Gilles de Rais oli 29 aastat vana, lahkus ta sõjaväeteenistusest, et elada oma losides.

Varsti pärast seda, kui Gilles de Rais asus elama oma kodukohta, kui ta oli maha pannud oma kõrge ameti ja tema nimi enam ei olnud kõikide suus, järgnesid Bretagne'is sündmused, mis mõjusid kohalikele elanikele veel rusuvamalt kui sõjasündmused, kui nälg ja katk ja teised pahed, millede all tuli tol ajal rängalt kannatada. Nende sündmuste tagajärjel oli lugupeetud rüütli nimi jällegi kõikide suus, kuid seekord juba hoopis teises mõttes. Asi seisis selles, et üksteise järele kadusid noored tütarlapsed. Kadusid täitsa tähelepanematult ja jäljetult. Kord kadus ühelt kohalt üks tüdruk, kord teisalt teine või isegi mitu. Selle nähtuse all kannatas aga ainult teatud raioon. Kõige halvem oli see, et tütarlastest ei jäänud mingisugust elumärki, nii et teada polnud, kas nad on surnud või elus, kus nad viibivad, mis nad teevad või mis nendega juhtunud. Kui neid oleks leitud surnutena, oleks vähemalt jäänud see lohutus, et on teada, mis nendega juhtus, oleks võidud hakata otsima roimarit, nii

et valitses asjas täielik teadmatus, pimedus. Tuleb veel pidada silmas, et see kõik sündis keskajal, kui ebauusk valitses kõikjal. Halkati muidugi uskuma kõik-sugustesse vaimudesse ja vampiiridesse; arvati muu seas, et vampiirid viivad noori tütarlapsi oma koobastesse, et neist verd imeda. Kartma pani just see asjaolu, et tütarlaste kadumine oli ümbritsetud salapärasusega ja et lõpuks keegi ei võinud kindel olla, et järg tema kätte ei tule.

Mõne aja pärast pandi aga tähele, et neis kohis, kus kadusid noored tütarlapsed, viibisid enne kadumist Gilles'i teenijad. Et see kordus mitu korda, ei saadud asja pidada juhuslikuks. Selgus siis, et tüdrukud rööviti Gilles'i teenijate poolt viimase käsul. Tütarlapsed viidi rüütli lossi, kus neile anti hästi süüa ja nende eest igapidi korralikult hoolitseti. Neid katsuti seal nuumata sõna tõsisel mõttes. Rüütli ei pakkunud lõbu surmata kõhnu tüdrukuid. Kui Gilles de Rais arvas, et tüdrukud on küllalt tisedad, siis asus ta nende tapmisele. Roima saatis ta korda ise pussiga, kusjuures ta aga ei tapnud õnnetuid ohvreid korraka, vaid neid piinates. Ta tundis suurt lõbu, kui tüdrukud surid „ilusasti“, s. o. suurte piinamiste ja valude all.

1440. aastal võeti metsik kurjategija piiskopi meeste poolt vangi. Ta sattus inkvisitsiooni kohtu kätte, kes teda surma mõistis „mustakunsti“ pärast. Kurjategija istus naeratades kohtunikude ees ja ei vastanud ühelegi küsimusele. Ta silistas ainult oma suurt musta habet, mis läikis sinisena (sellest ka ta hüüdnimi) ja naeris. Siis määrati temale karistusena peale surmanuhtluse veel väljaheitmine kirikust. See murdis mehe vastupanu; ta oli enda arvates hea katoliiklane ja ei tahtnud ennast lasta kirikust välja heita. Nii pea kui talle tähendatud karistus määrati, tunnistas ta üles kõik oma kuriteod. Sama aasta sügisel põletati mees elusalt ära, kirikust väljaheitmise karistus aga muudeti roimari tungivatel palvetel.

Selle rüütli taolisi kurjategijaid tunneb kriminaalajalugu palju. Mis nende teod teeb eriti vastikuks, arusaamatuks ja hädaohtlikuks, on see, et tapmine ei sünni mingisuguse kasu saamise eesmärgil, ei sünni ka vihast, armastusest, armukadedusest või põlgusest, ei sünni motiividest, mis kuidagi arusaadavad. Tegemist on siin läbi ja läbi haiglaste inimestega, kelle tegude vastu peab ühiskond ennast

kõigest jõust kaitsma ja kelle tegude eest kaitsmine pole sugugi lihtne. Õnneks inimekonnale ei leidu sääraseid kurjategijaid-hullumeelseid siiski palju.

Võib olla kõige saladuslikum sarnastest roimaritest oli n. nim. Jack the Ripper, Whitechapeli naiste mõrtsukas. Seal kadusid samuti saladuslikul kombel mitu naisterahvast, kes siis hiljem leiti läbilõigatud kõhtudega surnult kuskilt kaugelt teopaigalt. Seda roimarit ei läinud võimudel korda tabada. Roimad pandi toime võrdlemisi lühikese aja jooksul suurel arvul. Korraga aga tuli lõpp nendele kuritegudele, nii et jõuti otsusele, et roimar on surnud. Ollakse arvamisel, et see sinihabe oli arst või lihunik, igatahes olid haavad sünnitatud suure osavusega ja oskusega. Arvati ka, et tegemist oli mõne isikuga, kes tahtis naistele miskipärast kätte maksta: üks teooria läks isegi nii kaugele oletusega, et roimari oli poeg, kes suri suguhaiguse tagajärjel, ja et see asjaolu viis ainsa poja isa kuritegudele. Kindel näib küll olevat, et selle roimari saladus jääb igavesti saladuseks, kui mingi juhus ei too valgust tervesse loosse.

Pariisis tegutses 1818. ja 1819. aastatel keegi roimar, kes tungis noorte naiste kallale ja neid tappis või püüdis tappa. New-Yorgis tegutses 1907. aastal samuti roimar, kes tappis tütarlapsi. Umbes samal ajal kannatas ka Berliin samasuguse kurjategija tegevuse all. Arvatavasti oli neil juhtudel tegemist sadistiga-vaimuhaigega. Berliini roimari iseäraldus seisis veel selles, et ta tungis tütarlastele kallale kääridega ja lõi ka kõhu lõhki. Palju ärevust sünnitas enne sõda ka Rootsis samasugune kurjategija, keda aga läks korda tabada. Roimariks osutus vaimuhaige Nordlund.

1901. aastal tegutses samasugune „sinihabe“ Ludwigshafenis Rheini ääres. Kurjategija valis endale ohvriteks noori naisi ainult ühes linnaosas. Ta tegutses mitu nädalat enne kui läks korda teda kahjutuks teha. Kuni tabamiseni haavas ta raskelt 11 tütarlast. Kurjategijaks osutus 28-aastane loomade ülesostja ja lihunik Vilhelm Damian. Huvitav on siin märkida, et Damian oli kord juba vahi alla võetud kui kahtlusealune neis kallaletungimistes, teda tuli aga süütõenduste puudusel vabastada vahi alt ja tema süüdistusasi lõpetada. Seda nähtust võime konstateerida veel teiste samasuguste

kurjategijate juures. Kõigi nende ja sarnaste kurjategijate juures on huvitav see asjaolu, et nad panevad kuritegusid toime mingisuguse absoluutse kindlusega, näib nagu juhiks nende kätt ja nende sammu mingi võõras olevus. 1901. aastal tungis Kiilis keegi meesterahvas naistele kallale ja katsus neid tappa, haavates neid kaelast või puusast: kallaletungimised leidsid aset käidavamatel tänavatel keset päeva; mees haavas naisi ja suutis igakord jäljetult põgeneda. Tema ongi politseile leidmatuks jäänud.

Viimastest aastatest on vist veel kõikidel meeles sakslase Karl Grossmani protsess. See 60-aastane kaupmees tappis naisi samuti ainult selleks, et neid tappa. Protsess leidis aset 1922. aastal Berliinis ja Grossmanil tuli vastust anda kolme naise tapmise eest. Arvati aga kindlasti, et Grossmani paturegister on hoopis suurem, kindlaks teha seda siiski ei saadud. Protsess lõppes ootamatult ruttu: Grossman poos enese vangikambris üles taskurätiku abil. Samuti pääsis karistusest Marseille linna sinihabe, roimar Pierre Rey, kes tappis terve rea naisi ja kes protsessi ajal alustas vanglas näljastreiki, mille tagajärjel tema suri enne kohtuotsust.

Kõige kuulsam viimase aja „sinihabemetest“ on muidugi prantslane Landru. Tema meelitas oma korterisse noori tütarlapsi, tappis nad maha ja põletas siis laibad. Juba praegu on selle seksuaalroimari isiku ümber tekkinud terve legendide rida, isegi filmis on kasutatud tema isikut ja seiklusi.

Austria kuulsaim juhtum kõnesolevas mõttes on vendade Schenki ja nende sõbra Schlossareki lugu. Nende südametunnistusel lasub nelja naise tapmine. Nad meelitasid naisi lubadusega abielluda. Siin pole tegemist võib olla seksuaalroimadega puhtal kujul, kuid siiski on nende tapmist juures ka õige tähtis just seksuaalne moment. Kaks roimaritest mõisteti surma, kuna ühele anti armu, muutes tema surmanuhtluse eluaegseks sunnitööks. Üks roimaritest, Hugo Schenk, keda surmaga nuheldi, kirjutas muu seas luuletusi. Veel enne surma kirjutas ta ühe luuletuse, mis sisult küll tähelepanu ei vääri, mis aga on äärmiselt huvitav seetõttu, et ta on kirjutatud kirjaga, mis on täitsa rahulik ja kindel, mis ei väljenda ärevust. Luuletuse andis roimar oma kambri vangivahile.

Muidugi ei saa selles seerias nimetamata jätta seda meest, kes seisis veel hiljuti Saksa politsei huvi keskkohas, kelle teod huvitasid tervet maailma ja panid kartma ühe suurlinna elanikke. Jutt on

muidugi Düsseldorfis seksuaalroimarist Peeter Kürtenist. Kuid temast on veel varem pikemalt kirjutada, kuna tema süüasjad on alles uurimisel ja selgitamisel.

Politsei raadiost.

Üldiselt on veel vähe teada, et praegu on suuremate Euroopa ja Ameerika riikide politseivalitsuste kasutada raadio õige laialdasel määral. Iga päevaga suurenev kuritegevus — eriti Ameerika Ühendriigis — sunnib politseiasutisi ja kohtuvõime otsima teid, kuidas võidelda paremini, s. o. tegutseda kiiremini ja edukamalt kuritegevuse ja kurjategijate vastu. Kõigepealt otsitakse ühisel nõul ja jõul abinõusid võitlemiseks rahvusvahelise kuritegevuse vastu, sest rahvusvahelise kuritegevuse arenemisest oleneb suurel määral ju siseriikline kuritegevus. Näiteks kuuluvad rahamärkide võltsijad suurelt osalt rahvusvaheliste kelmide hulka (sisemaaline rahamärkide võltsimine pole pea kunagi väga hädaohtlik ja on võrdlemisi kerge likvideerida igal üksikül juhul); võltsitud rahamärkide laialilaotamine aga sünnib enamalt jaolt juba kohaliste „tegelaste“ abil. Kalliskivide ja teiste sarnaste asjade vargus võetakse aga ette kohaliste kurjategijate poolt, kuna varastatud kalliskivide jne. realiseerimine sünnib juba rahvusvaheliste, elukutseliste varastatud kraamiga kaubitsejate abil.

Üheks väga mõjuvaks abinõuks rahvusvaheliste kurjategijate vastu võitlemiseks on kahtlemata raadio, mille tarvitamise headus seisab peaaesjalikult selles, et ta lubab töötada kiirelt, kiirus aga on meie päevil, kus on liikumise abinõud nii väga arenenud, peanõue politsei edukaks tegutsemiseks. Raadiot kasutab politsei muidugi juba ammu, seda hakati kasutama otsekohe siis, kui ta üldse hakkas levinema. Kuid üldise raadio kasutamine ei anna kaugeltki veel neid tagajärgi, mis võimaldab raadio tarvitamine. Näiteks võib küll ringhäälingute kaudu edasi anda nii maa ja üle maailma tagaotsitava, põgenenud kurjategija isikukirjelduse, kuid politseil puudub sel teel võimalus astuda otsekohe ühendusse tarvisminevate asutustega. Politseil peab olema oma

raadio, oma saatejaamad ja vastuvõtte-aparaadid, oma lainepikkus, politsei peab olema rippumatu üldistest ringhäälingutest ning üldiselt tarvitatavatest lainetest, ainult nii suudab ta ära kasutada raadiot sel määral, nagu see leidis seda võimaldab.

Raskeimaid küsimusi sarnase probleemi lahendamisel on arusaadavalt lainete pikkuse küsimus. On vaja politseile üle maailma anda mitu lainet, mis oleksid ainult politsei kasutada. Selle küsimuse kallal vaieldi pikalt Washingtoni 1927. a. raadiokonverentsil: praegu pole veel võimalik rahuldada kõik nõudmised lainete suhtes. Laevandus, meteoroloogilised jaamad jne. nõudsid ja nõuavad peale teiste ka endale erilisi laineid ja on selge, et neid nõudmisi tuli ja tuleb täita. Kuid siiski ei saadud ja ei saa politsei täitsa õigustatud nõudmistest mööda minna. Washingtoni konverentsil leiti ajutine küsimusest ülepääsemise võimalus, kuid küsimus ise pole lõplikult veel sugugi lahendatud. Peab küll ütleva — kahjuks. Sest kasu toob see ainult kurjategijatele. Vahepeal on aga politseivalitsused ise katsunud asjast jagu saada, praegu tarvitavad politseiasutused, millede kasutada on erilised saate- ja vastuvõttejaamad, lühikesi laineid või aga laineid üle 3000 meetri pikkuse.

Euroopa riikidest on eriti Saksamaa pööranud suurt tähelepanu politsei raadiotele. Saksamaal asub kõige laiem ja kõige paremini korraldatud politsei raadiovõrk. Saatejaamade arv ulatub seal praegu juba üle 100. Nagu teatab „Rundfunk“, näeb saksa politseiraadio organisatsioon ette kolm saatejaamade liiki (muidugi on igal liigil oma eriline lainepikkus). Organisatsiooni eesotsas seisab loomulikult Berliini saatejaam, kust antakse teatud kellaajal edasi andmeid ja teateid üle terve riigi: need on andmed ja teated, mis päeva jooksul Berliini edasi antud, provintsidest ja osalt ka välismailt. Berliin on otsekohe ühenduses provintside

peasaatejaamadega (laine A). Provintside saatejaamad (laine B) on ühenduses üksteisega, samuti aga ka rajoonide saatejaamadega (laine C). Sel moel on nii Berliini saatejaamal, kui ka provintside peasaatejaamadel kasutada mitu lainet. Berliinile on peale selle veel ette nähtud eriline saatejaam, mis kasutab lühikest lainet ja mis annab teateid, käske jne. edasi ainult üsna lühikese maa peale, s. o. Suur-Berliini territooriumile, see saatejaam on Berliini politsei tegevuse korraldamiseks sisse seatud. Veel tuleb märkida, et mõne aja eest hakkas Berliini politsei peasaatejaam ühendust looma välisriikidega, sellega algust tehes ammu igatsetud plaanile: luua otsekohene ühendus üle maailma politseiasutiste vahel raadio kaudu. Sarnast ühendust peetakse esialgu mõne naaberriigiga ja ainult Berliini kaudu. Kuna siseriigis tarvitatakse pikki laineid, on rahvusvahelise ühenduse jaoks tarvitusele võetud lühikesed lained. Praegu on Berliini politsei peasaatejaam ühenduses — Austriaga, Ungariga ja Poolaga. Lähemal ajal loodetakse ühendusse astuda ka Prantsusmaaga ning Čehhoslovakiaga. Erilist rõhku tahetakse panema *hakata päevapiltide edasiandmisele*, samuti ka näpujälgede ja käekirjade edasiandmisele. See on ka arusaadav: raske on kurjategijal põgeneda ja ennast kehvalt varjata, kui ta näopilt ja ta näpujäljed on mõne minuti jooksul laiali saadetud üle riigi ja isegi veel kaugemale — kõikidesse naaberriikidesse. Saksamaal kavatakse praegu iga politseiasutust — ka kõige väiksemaid — varustada erilise piltide vastuvõtteaparaadiga: viimane asuks morseaparaadi kõrval, nii et poleks tarvitust eriliste ametnikkude järgi selle aparadi jaoks.

Suurt rõhku on algusest peale politseilisele radiotelele pandud ka Austrias, kuulub ju endine Viini politseipresident ja praegune Austria riigikantsler Schober nende meeste hulka, kes kõige rohkem Euroopas ja maailmas üldse on meie ajal tööd teinud võitluses rahvusvahelise kuritegevuse vastu. Schober oli ka esimesi politseitegelasi, kes ära tundis raadio tähtsust politseile ja nõudma hakkas eriliste politsei saate- ning vastuvõttejaamade sisseseadmist. Kui Austrias pole veel jõutud nii kaugemale kui, näiteks, Saksamaal, siis pole see Schoberi süü, siis pole ka Austria politsei süü; asja lahendamist täies ulatuses takistab Austrias kibe raha-

puudus. Siiski on ka Austrias juba kaks aastat olemas politseiraadio võrk; Austrias tegutseb politsei lühikeste lainete abil. Kesksaatejaam on ühenduses Berliiniga, Budapestiga, Varsaviga ja Pariisiga, viimane ühendus kutsuti ellu alles hiljuti.

Poolas on käimas politseiraadio organiseerimine. Mitmed tähtsamad politseivalitsused on juba varustatud tarviliikude aparatidega ning see varustamine ja organiseerimine kestab energiliselt edasi. Samuti on Itaalias kibe töö käimas raadiojaamade sisseseadmisel politseilisteks otstarveteks. Peaaegu kõik sandarmivalitsused on juba varustatud saatejaamadega lühikeste lainete jaoks. Esialgu tegutsetakse aga ainult siseriigis. Jaamade arv politseis ulatuvat praegu juba viiesajani.

Hästi on asi korraldatud Ungaris. Politsei kesksaatejaam asub Budapestis, see ehitati Telefunkeni äri poolt ja kuulub kahtlemata parimate politsei saatejaamade hulka maailmas. See kesksaatejaam on ühenduses politsei peasaatejaamadega Euroopas ja peale selle muidugi Ungari politsei vastuvõttejaamadega. Viimaseid on praegu arvult 240, see arv aga tõuseb alatasa, nii et kui võtta arvesse praeguse Ungari väikest territooriumi — Ungari politsei on otse eeskujulikult varustatud raadiojaamadega. Budapestis eneses asub umbes 120 politsei vastuvõttejaama, ülejäänud 120 jaama asuvad provintsi linnades, raudteede politseiasutiste juures ning piiripunktides. Piiri lähedal töötavad muu seas ka kolm väikest politsei saatejaama. Need jaamad töötavad nii hästi telegraafi kui ka telefoni abil, lainete pikkus kõigub 15 ja 90 meetri vahel.

Venemaal seati sisse eriline raadiovõrk poliitilise politsei jaoks (G. P. U.). Seal on tarvitusel pikad lained. Saatmine sündivat harilikult salašiffrite abil. Taanis on samuti politseiline raadio sisseseadmisel nagu Norras ja Rootsis. Prantsusmaal ja Inglismaal tegutseb politsei peaaesjalikult raadio vastuvõtteaparate abil, mis asetatakse autodele, nii et seal võib kiiresti liikuv politsei teatud maa-alal olla alati ühenduses keskkohaga, sellelt saada teateid ning korraldusi, mis on eriti tähtis, näiteks, kurjategijate tagajamisel. Ka neis riikides kavatakse lähemal ajal asuda politseilise raadio võrgu loomisele. Čehhoslovakkias on eriti viimasel ajal asutud kõnesoleva raadio võrgu sisseseadmisele; Slovakkias ongi

asi juba enam-vähem korraldatud, kuna riigi teistes osades leidub ainult siin ja seal politseilise raadio vastuvõtetejaamu.

Nagu juba alul tähendatud, seisavad aga tarbekorral ka harilikud ringhäälingud politsei teenistuses, andes edasi põgenenud või tagaotsitava kurjategija isikukirjelduse, nii et iga kodanik võib kaasa aidata võimudele kardetava kurjategija kahjutukstegemisel. Meie võime, näiteks, pea igal õhtul kuulata sarnaseid tagaotsimisi Viinist. Ringhäälingud on juba mitmel puhul suurt kasu toonud politseile. Nii, näiteks, tungisid mõne aja eest murdvargad Rosenau linnas ühte kalliskivide ärisse ja varastasid selle tühjaks. Politsei sai asjast aegsasti informeeritud ja andis ka otsekohe asjast teada raadio teel, sest kardeti, et kurjategijad katsuvad kiiresti põgeneda väljamaale. Tänu sellele kiirele tegutsemisele ja sarnase kiire tegutsemise võimalusele läks korda murdvargaid tabada, kui nad parajasti ühes oma saagiga katsusid põgeneda üle Ungari piiri.

Huvitav on ka see osa, mida etendab ringhääling Ameerika Ühendriiges salakaubitsemise vastu võitlemisel, eeskätt salapiiritusega kauplemise vastu võitlemisel. Salakaubitsejad seisavad loomulikult alalises ühenduses alkoholilaevadega üheltpoolt ning ostjatega teiselpoolt. Seda ühendust teostatakse muidugi raadio abil, teisiti pole ühendus laevadega üldse mõeldav ega läbiviidav. Teateid saadetakse salakeeles. Hiljuti läks New-Yorgi politseil korda leida võtme ühe sarnase salašiffri juure, see aga andis politsei kätte terve suure salaorganisatsiooni ühes väga rikkaliku saagiga. Ka Chicago kurjategijad tarvitavad raadiot. Ja just seal on raadio muutunud väga hädahohtlikuks abinõuks kurjategijate kätes.

Lõpuks võiks veel tähendada, et Pariisi politseil läks umbes aasta eest korda paljastada Pariisis salasaatejaam, kust saadeti edasi teateid Saksamaale võistluste kohta hipodroomidel, mida kurjategijad kasutasid suurte võitude saamiseks.

D. O.

Kes oli roimar?

Riiginõunik P. Hultsch jutustab saksa politseiasjanduse ajakirjas „Die Polizei“ huvitavast juhtumist, kuidas mitu aastat pärast tapmist tehti kindlaks süüdlase-roimari isik ja kuidas tõeluste selgitamine sündis täiesti ootamatult nii politseile kui ka süüdlasele: see juhtum näitab, missugust osa võib mängida juhus võitluses kuritegevuse vastu ja kui halb on, kui publik ise ei aita kaasa ametivõimudele selgitada kuritegusid. Kartus kohtuskäimise eest, soov mitte segatud saada kõiksugustesse asjadesse, mis toovad endaga kaasa politseis käimisi, uurijate juures ja hiljem kohtus — on nähtavasti üldine nähtus, mille all ei kannata ükski meie, vaid ka teised.

Sündmus leidis aset kaua aega enne maailmasõda, 1905. aastal. Ühel hommikul leiti V. vallast tapetult põllupidaja X., kes oli saanud ühelt tuttavalt loa jahipidamiseks. Roim oli saadetud korda heinamaa serval, Teopaik oli umbes kaks kilomeetrit V. vallamajast eemal. Kõik andmed näitasid, et mõrtsukaks oli salakütt. Igatahes polnud tegemist röövmõrtsukatöoga, sest laiba juurest leiti nii raha, kui ka väärtasju. Samuti polnud võimalik

tapmine vihavaenu või armukadeduse pärast; X-il vihavaenlasi üldse polnud, ta oli lahke ja vastutulelik ning elurõõmus inimene, kes elas heas vahekorras kõikide inimestega. Ka enesetapmisega polnud nähtavasti tegemist, sest puudusid igasugused alused, mis oleksid lubanud eeldada vabasurma, pealegi oli tapmine nii korda saadetud, et enesetapmise võimalus puhtehniliselt ära langes. Küll aga oli kohalikul sandarmeerial teada, et selle koha ümbruses, kus roim toime pandi, tegutses üks või rohkem salakütt, ehkki kunagi korda ei läinud salaküttü tabada. Liikuisid küll jutud, et Z. küla puukaupmees Y. harrastab salaküttimist, kuid need olid ainult kuuldused, mis ametlikult ja avalikult kunagi kinnitamist ei leidnud, pealegi oli Y. kõigile tuntud kui töökas ja aus ärimees, mispärast ametivõimud ei uskunud Y-i salaküttimist.

Nii pea kui politseivõimud said teada X. tapmisest, langes kahtlus tähendatud puukaupmehe Y-i peale. Varsti selgus ka, et Z. külas, kus elas Y, oli teade tapmisest levinud juba hommikul vara, hoopis varem kui selles külas, mille piirkonnas roim sün-

dis ja kus muu seas asus ka sandarmipost. Edasi selgus, et laiba leidjateks olid just selle küla elanikud, kus tapmine sündis, nii et igapidi oli kahtlane, kuidas võis sõnum roimariist nii küiresti sattuda Z. külla. Kes oli teate levitajaks? Arvati, et selleks võis olla ainult roimar ise, s. o. puukaupmees Y. Viimase juures pandi kohe läbiotsimine toime, mis veelgi suurendas kahtlust. Läbiotsimisel leiti ühe toa põranda alt jahipüss ja kõiksugused jahipidamise tarbed, muu seas ka lõksud. Kuid kahtlusealne tõi oma kasuks ette alibi ja näitas tunnistajate varal, et tema ei võinud kuidagi viibida teo kordasaatmise ööl teopaiga läheduses. Pealegi ei läinud kuulide kaliibrid kokku: laiba kehast leitud kuul oli teisekaliibriline kui Y-i jahipüssi kuulid. Teist jahipüssi aga kahtlusealuse juurest ei leitud. Y. tunnistas küll pärast pikka punnimist üles, et ta on mitmel puhul käinud salaküttimas, kuid tähendas, et ta üldse pole kunagi salaküttimas käinud just seal, kus aset leidis roim. Meest karistati muidugi salaküttimise eest, kuid muus osas ei saadud midagi selgeks teha, mis oleks tõendanud, et nimelt tema on roimar. Politsei uuris ja juurdles asja veel pikemat aega, aga tagajärgi ei saadud: roimar oli ja jäi kadunuks ja süüdistusasi tuli lõpetada süüdlase mittekindlakstegemise ja mitteleidmise tõttu.

Aastad läksid, kuid roimar jäi kadunuks. Kui kohale määrati P. Hultsch, oli kuriteost möödunud juba peaaegu kümme aastat. Aktid olid ära pandud ja neid katkis paks tolm. Siiski tuli aga asi veel kord üles võtta.

Ühel päeval ilmus Hultschi juure sandarmiametnik, sama politseinik, kes 10 aasta eest roima selgitas ja uuris, ning teatas, et tema on midagi kuulda saanud, mis võib tuua selgust mõrtsukatöösse, mis omal ajal selgitamatuks jäänud. Nimelt oli ametnik kuulda saanud ühest jutust, mis aetud kõrtsilaua taga ja milles tähtsat osa mängis keegi käsitööline. Juttu aetud kohtuasjadest, kõiksugustest protsessidest ja muu seas ka protsessist, mis pidamata jäänud ja mille aineks oleks pidanud olema põllupidaja X. tapmine 10-ne aasta eest. Igatahes oli selge, et käsitööline, kes väikese auru all ajas tarka juttu, teadis rohkem kui ta sõpradele seletas ja seletada tahtis.

Hultsch palus järgmisel päeval käsitöölise enda juure; muu seas tundis ta meest hästi kui korralikku ja ausat inimest. Kä-

sitööline seletas: Sel ajal, kui tapeti põllupidaja X., viibis käsitööline parajasti V. vallas, et seal ajada mitmesuguseid ärilisi asju. Ühel öhtul — pärast tapmist — tahtis mees minna jahile, ta oli kirglik jahimees ja kasutas juhust, et jahikrundi omanik oli tema hea tuttav, kes talle luba anda jahipidamiseks. Mees läks samasse kohta, kus roim aset leidis, sest see oli kõige parem saagikoht. Oma jutu järgi olevat mees küll veidi kartnud, tal olevat olnud halb tunne sealsamas lamada, kus paari päeva eest tapeti jahimees, kuid siiski olevat ta samasse kohta läinud. Mees lamaskikemat aega, näha ega kuulda polnud midagi. Lamamise koht oli valitud hea, põõsa taga, nii et lamajat ei saanud keegi näha. Korraga kuulis lamaja, kuidas natuke maad eemal keegi tasakesi edasi liikus. Varsti ilmuski ühe põõsa tagant keegi suurekasvuline, tugevajõuline mees punaste juustega ja punaste vurrudega. Võõras jäi seisma, pani maha seljakoti ja võttis sellest kokkupandava jahipüssi. Käsitöölisel tekkis tume arvamine, et mees, kes tema läheduses seisab, ongi otsitud mõrtsukas. Üheltpoolt teadis ta, et kurjategija ikka tahab miskipärast tagasi minna kuriteo paigale ja teiselt poolt oli mees täitsa võõras. Kuna ta aga tundis kõiki kohalikke jahimehi, oli selge, et tegemist on salaküttiga. Ta kalkuleeris nii: kui ta tõstab häält, võib temaga juhtuda samuti nagu sündis põllupidajaga, mistõttu tuleb vaikida. Lasta otsekohe polnud õigust ega võimalust ning alust. Siis tuli tal päästev mõte: ta karjus nii valjusti kui võimalik: „siin on põllupidaja X-i vaim!“ Kui võõras seda kuulis, jooksis ta suurima kiirusega minema. Käsitööline ootas veel paar minutit ja läks siis tasakesi tagasi koju.

Küsimusele, miks ta alles nüüd sellest loost jutustab, vastas käsitööline, et ta olevat arvanud, et see sündmus pole tähtis, ka olevat ta väga tagasihoidlik politsei suhtes ning tal puuduvat aeg „asjata“ käimisteks kohtusse, uurijate ja politsei juure. Hultsch küsis mehelt veel, kas ta suudaks nüüd, 10-ne aasta pärast seda salapärasalt salakütti ära tunda, ja sai jaatava vastuse.

Asjast teatati muidugi kohe prokurörrile, kes roima selgitamise uuesti üles võttis. Hultsch kutsus enda juure omal ajal kahtlustatud puukaupmehe, kuid ei nimeetanud temale kutsumise põhjust. Käsitööline oli paigutatud kõrvaltuppa, et uurida,

kas puukaupmees on nähtud salakütt või mitte. Selgus, et käsitöoline seda meest nägi esimest korda. See oli pikk, kuive-tanud ja must, teine pikk, lai ja punane. Vahepeal katsus politsei, kelle arvates roimar kindlasti elas roima ajal Z. külas, muretseda päevapilte elanikkude kohta, kes tol ajal elasid Z. külas. Õnneks leitigi sobiv pilt. Umbes samal ajal, kui X. tapeti, pühitseti Z. külas mingisugust ühingu aastapäeva. Sel puhul tehti muidugi ka korralik ülesvõte, kuhu sattus õige suur inimeste arv, sest pea kõik küla elanikud olid selle ühingu liikmed. Pildi keskpaigal oli suur õllevaat, mille otsas istus ühingu esimees, tuntud ja austatud restoraanipidaja U. Viimane oli õige jõukas mees, kuid tegi tegemist, nagu kohalik rahvas rääkis, salaküttimisega, millelt teda aga kunagi ei suudetud tabada. Käsitöoline, kellele seda pilti näidati, sattus ärevusse pildi vaatamisel ja näitas otsekohe vaadi

otsas istuva mehe peale ning tähendas, et see ongi mõrtsukas. Politseinik seletas, et see mees on tõesti suure ja laia kasvuga ning punaste juustega ja habemega.

Nüüd näis, et asi on enam-vähem selge. Restoraanipidajale U-le anti käsk ilmuda järgmisel päeval kell 8 kohtusse. Talle ei nimetatud õiget põhjust, vaid kutsumine sündis mingisuguse ettekäände all. Järgmisel hommikul U. aga kohtusse ei ilmunud. Kui telefoni teel teda otsima hakati, siis selgus, et ta on surnud. Nagu seletasid U. omaksed, olevat U. läinud keldrisse, et sealt liha tuua, trepil aga olevat ta komistanud ja kukkunud ning sealjuures olevat tal puss läinud õnnetul kombel südamesse. Laiba vaatlusel selgus, et surm oli tõesti järgnenud pussi südamesse tungimise tagajärjel — huvitav oli seejuures aga see, et surnu oli särgi rinna pealt tagasi lükanud enne surma.

Konstaabel Aleksander Marley 25 a. politseiteenistuses.

1. augustil pühitses Martna raiooni konstaabel Aleksander Marley politseiteenistuse 25 a. juubelit. 25 a. olla rahva hääkorra ja julgeoleku valvepostiks, eriti kus on tulnud teotseda rahutuul ja korralageda il aegadel, on küllalt, et seda nimetada inimese elutööks.

Marley sündis 23. veebr. 1878. Kirbla vallas, Läänemaal. Läänemaa ongi jäänud Marley tööpõlluks. Olles omandanud vastava hariduse, Marley oli kooliõpetajaks 1896.—1904. aastani. 1. aug. 1904.

Marley siirdus politsei teenistusse: urjadnikuks Märjamaale ja Vigalasse. Siit paigutati ta oma palvel Pakri ja Paldiski ümbrusse — Kloostri valda, kus teenis

kuni revolutsioonini. Revolutsioon käikus Marley vene sõjaväkke, kust vabanes 1918 vanaduse tõttu. Sõjaväest vabane-nud Marley asus Lihula jsk. asjaajajana. 1920. a., mil loodi Haapsalu kriminaalpolitsei Lihula punkt, siirdus Marley kriminaalpolitsei teenistusse, alul noorema, hiljem vanema ametnikuna. 1926. politsei asutuste ümberkujundamisega, mille tõttu Lihula kriminaalpolitsei punkt ära kaotati, Marley läks Martnasse konstaabliks, kus teenib ka praegu.

Pärast mitmekesist tegevust soovime meie, kaasametnikud, vanale veteranile veel vastupidavust ja jõudu! —u—

Spordi alalt.

Politsei kergejõustiku- ja ujumise instruktorite kursus.

E. Klumberg.

Kohtu- ja siseministri otsusel 9. juulist s. a. korraldati 21. juulist kuni 10. augustini s. a. politseikooli juures kergejõustiku ja ujumise instruktorite kursus, millest võttis osa üle riigi 16 politseiametnikku. Kursuse eesmärgiks oli valmistada ette politseiametnikke-instruktooreid, kes kohtadel juhiksid kehakasvatuse väljaõpetoid ja õpetaksid kaasametnikke süstemaatiliselt kergejõustikus ja ujumises. Kursusel käsitati järgmisi õppeaineid: lihaste liigutuste füsioloogiat; kergejõustiku sihtvõimlemise harjutuste praktilist käsitamist; kergejõustikus — jooksude, hüpete, viskete, heidete ja tõugete stiile, tehnikat, praktikat, treeningut, õpetamismetoodikat ja võistlusmäärusi; ujumises — rinnuli ja selili ujumist, crawlil rinnuli ja selili, vettehüppeid, veeallujumist ja asjade väljatoomist sügavast veest, päästeujumist, pöördeid vees, teateujumist, uppuja elustamist, õpetamismetoodikat ja võistlusmäärusi. Peale eelnimetatud ainete käsitati kursusel ana-

toomiat ja füsioloogiat, sportlikku tervishoidu, esimest arstiabi ja massaaži.

Lektoritena kursusel tegutsesid: ujumises instr. K. Klein, anatoomias, füsioloogias, tervishoius ja esimeses arstis dr. O. Palu, kergejõustikus ja massaažis instr. E. Klumberg. Praktilisteks harjutusteks kasutati Kadrioru staadioni välju ja E. S. S. „Kalevi“ ujulat Pirital. Teoreetiliseks õppetööks — politseikooli ruume.

Kursuse kuulasid läbi ja sooritasid katsed järgmised politseiametnikud: kons- taablid Retsnik, Saarsen, Vollmann, Rattur, Tikku, Suuk, Torbek, Mitt, Vakkker, Vehik, Espenberg, allkonstaablid Ausman, Madisson, kants. ametnikud Puskar, Koop ja kordnik Rõõmus.

Kursuse lõpul korraldati kursantidelt E. S. S. „Kalevi“ ujulas Pirital ujumise demonstratsioon, kus kursandid demonstreerisid edukalt mitmeid ujumisstiile, päästeujumist, veeallujumist, asjade väljatoomist sügavast veest, vettehüppeid hüppetornist ja teateujumist.

Ametlik osa.

Kohtu- ja siseministri käsukiri 29. juulist s. a. nr. 11.

Perekonnanimede muutmise seadusega (RT 57 — 1930. a. art. 388) kohtu- ja siseministriumile ületulevate ülesannete täitmine on pandud administratiiv-osa-konna peale.

Sisekaitse ülema käsukiri 29. aug. s. a. Nr. 3.

Kaitseseisukorra seaduse (RT 61 — 1930) § 7. p. 2. ja Vabariigi Valitsuse 14./15. augusti 1930. otsuse (RT 65—1930) p. 2. põhjal on pandud sisekaitse ülema ülesannete täitmisega seotud kantseilise töö juhtimine Kohtu- ja siseministri adjutandi peale, arvates 29. augustist 1930.

Politseivalitsuse direktori käsukirjaga 8. augustist s. a. nr. 11.

on määratud kriminaalpolitsei agent Johannes Jaaska kriminaalpolitsei vane- maks agendiks, arvates 16. juulist s. a.

Viljandi-Pärnu abiprefektuuri kordnik Heinrich Valter, kes sooritanud eksami politseiteenistuse kutse saamiseks, on määratud konstaabliks sama prefektuuri, arvates 1. augustist s. a.

Viru-Järva prefektuuri konstaabli kohustetäitja Aleksander Kirschbaum on kinnitatud konstaabliks, arvates 1. augustist s. a.

Tallinna-Harju prefektuuri konstaabel Arved Nolcken on vabastatud ametist oma palvel, arvates 1. augustist s. a.

**Piirivalve valitsuse ülema käsukirjaga
6. augustist s. a. nr. 100.**

avaldatakse piirivalve laskemeistervõistluste määrused: 1. Üldmäärused:

a) Võistluste korraldamisest.

§ 1. Eesmärk. Laskeosavuse tõstmiseks ja paremate laskurite väljaselgitamiseks korraldab piirivalve iga aasta laskevõistlusi meisterlaskuri nime peale.

§ 2. Võistluste alad. Meistervõistlusi peetakse järgmistel aladel: 1) kaitseväepüssidest, 2) püstolitest, 3) spordipüssidest.

b) Piirivalve meistervõistlused.

§ 3. Võistluste korraldamine ja juhtimine. Piirivalve meistervõistlusi korraldab piirivalve spordikeskklubi. Valitsuse ülema poolt määratakse ja avaldatakse käsukirjas hiljemalt 1. septembriks peakorraldaja ja peakohtunikku nimesed, kes on kohustatud korraldama võistluste läbiviimist ja et võistlusi oleks juhtimas tarvilik arv võimelisi ning erapooletuid kohtunikke.

§ 4. Võistluste aeg ja koht. Võistlused viiakse läbi septembrikuu 15-da ja oktoobrikuu 5-da päevade vahel. Täpne aeg ja koht antakse täiendavalt teada valitsuse ülema käsukirjas hiljemalt 1. septembriks.

§ 5. Võistlustest osavõtjad. Piirivalve meistervõistlustest võtavad osa jaoskondade meisterlaskurid ühes kolme parema laskuriga kaitseväe ja spordipüssidest ning püstolitest laskmises, igaüks eraldi ehk kõigil aladel kokku — 4 laskurit. Piirivalve meistervõistlustest osavõtjate nimesed teatab jaoskonna ülem hiljemalt 7 päeva enne võistluspäeva (teadete väljasaatmise ajaks loetakse kuu-päev lähtepostkontori templil). Muudatusi esitatud nimelkirjades võib teha ainult valitsuse ülema loal ja mitte hiljem kui 24 tundi enne võistluste algust.

c) Määrused võistluste läbiviimise kohta.

§ 6. Võistlejate järjekord. Kõik võistlejad ühel alal võistlevad korraga. Kui laskeplats ei võimalda kõikide võistlejate korraga võistlemist, jaotatakse nad vahetustesse. Võistlejate jaotamine vahetustesse ja järjekorda asetamine sünnib loosimise läbi, mida toimetab peakohtunik.

§ 7. Võistluste relv. Võistlustes relvadena võib kasutada: 1) Kaitseväe inglise vintpüssi, mis piirivalve valitsuse poolt välja antud, või isiklikku. 2) Püstoleid brovning kal. 7,65 FN, mis piirivalve valitsuse poolt välja antud. 3) Spordipüsse ükskõik mis süsteemi kal. 22 (6 m/m) üksiklaadimisega. Kaitseväe vintpüssi, samuti spordipüssi ja püstoli juures ei tohi mingisuguseid muudatusi ette võtta. Samuti ei ole lubatud lasiisihimise abinõusid ega optilisi sihtimise vahendeid kasutada. Kaitseväe vintpüssidest laskmisel võib püssi vasaku käega toetumisel kasutada püssirihma, kusjuures rihma kinnitus õlavarre külge võib olla ainult pealpool küünarnukki.

§ 8. Riietus. Võistlejad peavad olema piirivalve teenistusvormis, vöörihma küljes padrunitasku. Laskmise ajal on lubatud kuue haagid ja kaks ülemist nõopi lahti teha. Püstolitest ja spordipüssidest laskmisel ei ole padrunitasku külgepanemine nõuetav. Padrunitasku tesse võib ainult võistluseks väljaantud padruneid panna.

§ 9. Laskemoon. Võistlejaid varustatakse laskemoonaga relvurohvitseri poolt. Spordipüssidest võistlevad kõik laskurid oma laskemoonaga.

§ 10. Laskeasendid. 1) Püsti käelt. Laskmine sünnib nagu see ette nähtud „Laske-eeskiri I vihk § 58“. Laskur seisab vabalt kusagile tugemata. Püssi kannavad või toetavad ainult laskuri käed ja õlad. Relva kandva käe õlavars võib tugeneda laskuri külje vastu, kuid ülilkonna välis- või sissepoole pandud lisatugesid ei tohi olla. Küünarnukki ei tohi vöö vahele ajada ja ei tohi padrunitaskut küünarnukile toeks asetada. 2) Põlvele asend. Laskmine sünnib asendist, milline ette nähtud „Laske-eeskirja I vihk § 57“. Mati- ja mudakaitse lappe võib panna ainult põlve alla. 3) Lamades asend. Laskmine lamades käelt sünnib Laske-eeskirja I vihk § 56, esimese lõike kohaselt. Laskur tohib lamada mitte enam kui 45° kõrvalnurga all laskesuunale. Küünarnukkide jaoks ei tohi kaevata koopaid ega valmistada küünarnukkidele muid tugesid. Käevars eelpool küünarnukki ja käerandmed peavad olema maast täiesti lahti. 4) Püstolilaskes asend. Laskur seisab vabalt ilma kusagile tuginemata. Relva hoitakse ainult ühe käega, mis peab olema välja strutatud nii, et see külje vastu ei toetu.

§ 11. Sihtimise abinõude ümberasetamine. Proovilaskude kui ka võistluslaskude andmise ajal on lubatud sihikut laskuri oma soovi kohaselt seada, kuid sellejuures ei tohi rikkuda käesoleva määruste § 7 esitatud nõudeid.

§ 12. Lasketakistused. Tõrkujate padrunite asemele antakse uued padrunid välja ainult siis, kui sellest kohtunikule teatatakse hüüdega „tõrge“.

§ 13. Tabamuste ülesmärkimine. Tabamused märklaudades märgitakse ära vähemalt kahe kohtuniku juuresolekul. Proovilaskude tabamustele tõmmatakse punane — ja võistluslaskude tabamustele — sinine ring ümber. Kui ülesmärkimine sünnib seeriade järele, siis kleebitakse äramärgitud seeriadele (peale viimase) läbipaistvad lapid peale.

Proovi- ja võistlustabamuste silmad kirjutatakse üles märklehe äärel seeriade kaupa iga lasu asukohta äramärgimisega kellaaja järele ja tõendatakse märklaudade juures tegutseva vanema kohtuniku allkirjaga. Peale võistluse protokollide kokkuseadmist antakse peakohtuniku poolt allakirjutatud märklehed võistlejatele tagasi.

§ 14. Tagajärgede hindamine. Kui kuul tabas ringelahutavat joont, siis loetakse kuul tabanuks suurema numbriga ringi. Kui kahel ehk rohkem võistlejal tabamuste kokkuarvatud summad on ühesuurused, siis loetakse see kõige paremaks, kelle tabamused omavahel korrutatult suurema summa annavad.

§ 15. Kogemata laskmine. Kogemata antud lask, mis läheb võistleja püssist selle järele, kui luba laskmise algamiseks antud, loetakse võistluslaskuks ja uut padrunit selle asemele ei anta. Ainult sel korral, kui teine isik või mõni muu asjaolu, mis ei olene võistlejast ega tema relvast, on põhjistanud nurjaläinud lasu, on laskuril õigus saada uut padrunit.

§ 16. Eksikombel laskmine. Kui keegi võistleja laseb võõraste märklauda kõik lasud, siis kukub tema võistlustest välja ja sellel võistlejal, kelle märklauda võõras laskis, tuleb ümberlasta, kui kuuliaukude järele kindlaks teha ei saa, missugused on võõrad ja missugused oma tabamused. Kui võistleja on eksikombel lasknud mõne üksiku lasu võõraste märklauda, siis võib see võistleja, kelle märklauda on lastud, lugeda pare-

maid tabamusi omale, kui kuulide aukude ja muude tundemärkide järele ei saa kindlaks teha, missugused tabamused just kuuluvad teisele võistlejale. Võistlejale, kes laskis võõraste märklauda, loetakse ainult need tabamused, mis tema enese märklauas.

§ 17. Proovilasud. Proovilasud antakse samast asendist, millest võisteldakse. Kui võistluslaskude andmine on ette nähtud mitmest laskeasendist, siis on võistlejal õigus proovilaskude tarvis valida ükskõik missugust võistlustel lubatud asendit. Soovikorral võib võistleja proovilaskudest ära ütelda. Proovilaske võib anda ühekaupa, seeriade viisi või kõik korraga — võistleja enese valiku järele. Vastavalt sellele toimetatakse ka proovilaskude tabamuste näitamist iga üksiku lasu seeriade järele või kõikide laskude järele.

§ 18. Vahekohtu eriotsused. Käesolevates määrustes mitte ettenähtud üksikasju ja võistluste kestvusel üleskerkinud küsimusi lahendab peakohtuniku lõpulikult.

§ 19. Kaitseväe püssi meistrilaskuri nime omandamiseks. a) kaugus 300 m., b) märklaud 300 m. kümneringiline normaal märklaud (Laske-eeskiri I joon. nr. 52), c) laskeasend: püsti, põlvelt ja lamades käelt, d) padrunite arv 15 (kolm seeriat à 5 lasku), e) proovilasud — kolm, f) laskmise aeg — piiramata, g) tagajärgede näitamine ja tabamuste ülesmärkimine — näitamine sünnib iga väljalastud seeria järele.

§ 20. Püstoli meistrilaskuri nime omandamiseks. a) kaugus 25 m., b) märklaud 25 m. kümneringiline püstoli märklaud, c) laskeasend — püsti käelt, d) padrunite arv 15 (3 seeriat à 5 lasku), e) proovilasud — kolm, f) laskmise aeg — piiramata, g) tagajärgede näitamine ja tabamuste ülesmärkimine — näitamine sünnib iga väljalastud seeria järele.

§ 21. Spordipüssi meistrilaskuri nime omandamiseks: a) kaugus 50 m., b) märklaud 50 m. spordipüsside kümneringiline normaal märklaud, c) laskeasend — püsti käelt, põlvelt ja lamades käelt (igast asendist 5 lasku), d) padrunite arv — 15 tk., e) proovilaskeid — kolm, f) laskmise aeg — piiramata, g) tagajärgede näitamine ja tabamuste ülesmärkimine — näitamine sünnib iga väljalastud seeria järele.

Autasu.

§ 22. Piirivalve ja piirivalve jaoskondade meistervõistlustel igal alal esimesele kohale tulnud võistlejad kuulutatakse võistlusaastate meistriks ja saavad nimetuse järgmiselt: 1) Piirivalve a. kaitseväe püssi meisterlaskur, 2) Piirivalve a. püstoli meisterlaskur, 3) Piirivalve a. spordipüssi meisterlaskur. Juhusel, kui tabatud silmade arv on alla 65% võimalikkudest silmade arvust — jäävad auhinnad välja andmata. Piirivalve laskurmeistriks tulejate nimed avaldatakse piirivalve valitsuse ülema käsukirjas.

§ 23. Meistermärgid. Piirivalve laskurmeistriks tulnutele annetatakse erilised märgid piirivalve spordikeskklubi kaudu.

Piirivalve valitsuse ülema käsukiri 16. augustist s. a. nr. 104.

§ 1.

Viimasel ajal on seljataguste teede valve all hoidmine annud häid tagajärgi salapiirituse vastu võitlemisel.

Tõsist energiat ja hoolt on sel alal üles näidanud Võsu, Tallinna 1-ne ja 2-ne raioonid. Nii näiteks tabati Võsu raioonis Vihasoo-Vatku teel 9. VIII. s. a. auto 980 ltr. piiritusega. Tallinna 1-ne ja 2-ne raioon on tabanud salakaupa mitmel korral ja viimati Iru mäel auto 100 ltr. piiritusega.

Teenistuse nimel avaldatakse tänu Võsu raiooni ülemale leitnant Rossberg'ile, Tallinna 1-se raiooni ülemale leitnant Kruse'le ja Tallinna 2-se raiooni ülemale kapten Gineman'ile. Jaoskonna ülemal esitada kõik erilist hoolsust, osavust ja leidlikkust üles näidanud ametnikud autasu saamiseks. Kogu piirivalve ametkonnal pöörata tõsist tähelepanu salapiirituse vastu võitlemiseks, mille sisseveo katsed kindlasti tõusevad sügiseste pimedate ööde tulekuga.

Politseivalitsuses on registreeritud:

1) ajaleht „Erakordne Bülletään“, hakkab ilmuma Tallinnas, tarvitud mööda; väljaandja — Johannes Jüri p. Järv, vastutav toimetaja Voldemar Pauli p. Zimmermann.

Ajaleht „Erakordne bülletään“ trükitakse Tallinnas o.-ü. „Vaba Maa“ trükitokjas, Pikk tn. 54.

Politseivalitsuse poolt on antud load laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks:

Julius Adami p. Tibbingile — Petseris, Tartu tän. nr. 14-a, maksvusega 31. aug. 1931. a.

Nikolai Fromholdi p. Hindreus'ele — Lihulas, maksvusega 16. juunini 1931. a.

Jaan Andrese p. Kõresaarele — Otepää alevis, Turg nr. 15, maksvusega 20. augustini 1931. a.

Johan Johani p. Mein'ile — Põltsamaal, Lossi t. nr. 7, maksvusega 30. juunini 1931. a.

Gustav Hansu p. Roobale — Tapal, Pikk tän. nr. 6, maksvusega 17. juunini 1931. a.

Julius, Adami p. Tibbingile — Võrus, Jüri tän. nr. 16, maksvusega 14. juulini 1931. a.

Laskeriistade parandamiseks on antud load:

Anton Terenti p. Väljaotsale — Loona vallas, Piifa külas, maksvusega 7. augustini 1931. a.

Vilhelm Roberti p. Albrecht'ile — Tartus, Lossi tän. nr. 24, maksvusega 9. juulini 1931. a.

Mihkel Tõnu p. Kleits'ile — Rakveres, Laada t. nr. 4, maksvusega 1. juulini 1931.

Laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks ning laskeriistade parandamiseks on antud load:

August Jakobi p. Eiche'le, Võrus, Kreutzvaldi tän. nr. 36, maksvusega 29. maini 1931. a.

Laskemoonaga kauplemiseks: Ivan Mihaili p. Tšernovitskile, Märjamaa alevikus, maksvusega 10. juunini 1931. a.

Semjon Timofei p. Teplenkovile, Järvesuu vallas, Võrska külas, maksvusega 17. juunini 1931. a.

Vladimir Peetri p. Veberile, Koeru alevikus, maksvusega 10. juulini 1931. a.

Politseivalitsusee direktori otsusega on tühistatud: Karilatsi vallas elutseva Eduard Johani p. Kõrda laskeriistaluba jahipüüsi hoidmise ja kandmise osas.

Välismailt.

Praaga kriminalistlik kongress.

25. augustil algab Praagas kriminalistlik kongress, mis töötab kujuneda õige huvitavaks, võib olla kõige huvitavamaks politsei kongressiks viimasel ajal üldse. Kongress on rahvusvaheline ja osavõtjate arv tõuseb kindlasti üle 400. Peaaegu kõik Euroopa riigid on seal esitatud, muu seas veel mitmed Ameerika riigid. Kongressi töö jaotatakse nelja sektsiooni vahel: seadusandluse, administratiiv-, kuritegude ärahoidmise ning alaealiste karistusseaduste sektsiooni vahel. Viimases sektsioonis tuleb muu seas harutamisele küsimus, kas poleks võimalik ühtlustada kõikides riikides põhimõtteid noorte ja alaealiste karistamisel. Teises sektsioonis on väga huvitav aine, mille üle refereerib dr. Weissenrieder (Ludwigsburg), ja mis käsitleb vanglate kodukorra küsimust. Asi seisab selles, et paljudes Lääne-Euroopa riikides maksavad üksikutes vanglates isesugused kodukorrad, mis tihti isegi paraliseerivad neid headusi, mis annavad vangidele karistusseadused. Ka kahe ülejäänud sektsiooni tegevus toob palju huvitavat. Nii on, näiteks, muu seas ette nähtud Kreeka vanglate inspektori dr. Castorkise referaat vanglate personaali valiku ja õpetamise üle. Inglise vanglate inspektor Turner kõneleb kinnipidamisest üksikkambrites. Kolmandas sektsioonis (kuritegude ärahoidmine) refereerivad kaks naisterahvast: Praaga dotsent dr. J. Vesely ja Hollandi parlamendi liige dr. Frieda Katz. Neljandas sektsioonis (alaealiste karistamisõigus) muu seas kõneleb prof. Kallab (Brünnist) noorte kohtutest ja prof. krahv Ugo Conti (Roomast) parima noorte karistamise viisi üle. Kongressist osavõtjad võetakse 24. augustil vastu valitsuse poolt. Kohtuminister Meissner avab kongressi. Kõnedega esinevad dr. Beneš, dr. Alice Masaryk ja čehi kõrgema kohtu president dr. Papelka. Kongressist osavõtjad võivad osa võtta kahe vangla vaatamisest — Borys ja Repys. Kongressi puhul anti Čehoslovakkia kohtuministeriumi poolt välja raamat Čehoslovakkia vanglatest, mis on kaunistatud piltidega ja mis ilmus neljas keeles: čehi, saksa, prantsuse ja inglise keeltes.

Väljaandja: **Kohtu- ja siseministeriumi administratiiv-ala kirjastus.**

Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Politsei-prillid.

Pariisi politsei on hakanud tegema huvitavaid katseid eriliste prillidega, mis võimaldavad politseiametnikule näha ka seda, mis sünnib tema selja taga. Nimelt on harilikud prillid varustatud väikese peegliaga, mis on mahutatud prilliäärtele nii, et silm näeb selles peeglis kõik, mis sünnib seljataga, seejuures aga võib politseinik prilliklaasi läbi näha kõik, mis sünnib tema silme ees. Eriliselt tähtsad on sarnased prillid muidugi liikumispolitseinikkudele. Pariisi politsei on sellega jõudnud õige lähedale politsei pärisideaalile: nii et Pariisi politseil on tõesti silmad ees ja taga.

Politseilennukid.

New-Yorgi politseid hakatakse varustama eriliste lennukitega, nimelt sarnastega, mida võib kasutada nii veelennukitena, kui ka harilikkuude lennukitena. Lennukeid vajab see politsei muidugi eeskätt salapiirituse vedajate vastu võitlemiseks. Lennukid lubavad politseile hästi kiiresti tegutseda ja näha kõik, mis sünnib nii merel kui mandril. Sarnaste lennukitega on tehtud juba hulk katseid politseiteenistuses Ühendriikides. Viimasel ajal kasutas politsei üüritud lennukeid, kuid et see moodus liig kallis ning ebapraktiline on, otsustati hankida erilennukeid politseile.

Inglise seadus autovarguste kohta.

Nagu igalpool maailmas, nii on ka Inglismaal autovarguste arv alatasa kasvamas, eriti just viimastel aastatel. Inglise seadused ei näe ette (nagu pea igalpool maailmas), et saaks karistada isikut, kes tarvitab sõiduks autot, mis seisab järelevaatseta ja tühjalt tänaval. Seda korda kavatsetakse nüüd muuta. Uue korra järgi karistatakse iga inimest vangistusega kuni kolme kuuni või rahatrahviga kuni 50 inglismaelani, kes kasutab võõrast autot omaniku loata või erilise ettekirjutusega. Ka Saksamaal on mõttele tulnud välja töötada analoogiline seadus.

Kirjavastusi.

H. M. „Ajaleht politsei teenistuses“ ja „Eeter salakaubana“ kahjuks ei lähe.

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i .

Tunnustatakse maksvaks:

J a n s o n, Jenny Heinrichi tütre välispass.
(4381)

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

N õ m m, Maria, välja antud Kärla vallavalitsuselt 31. 8. 20 a. nr. 820. (24449)

N u r j a, Jakob, välja antud Kärla vallavalitsuselt 7. 3. 20 a. nr. 129. (24450)

S i p l a n e, Aleksander, välja antud Kaarma-Suure vallavalitsuselt 1920 a. nr. 669. (24466)

S u u r n a, Mihkel, välja antud Kihelkonna vallavalitsuselt 23. 2. 20 a. nr. 1027. (24468)

L e p i k, Aleksander, välja antud Kärla vallavalitsuselt 25. 8. 20 a. nr. 349. (24470)

K ü t t, August, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 8. 1. 27 a. nr. 2118. (24472)

T i i t s o n, Aleksander, välja antud Kopli jaoskonna politsei abikomissariilt 1. 2. 1927 a. nr. 696. (24473)

Õ u n a p u u, Maria, välja antud Mustjala vallavalitsuselt 21. 1. 20 a. nr. 708. (24475)

L o n k s, Jaan, välja antud Lümmada vallavalitsuselt 22. 1. 20 a. nr. 286. (24480)

R u u v ä r t, Albert, välja antud Kihelkonna vallavalitsuselt 14. 6. 27 a. nr. 563. (24481)

K a j u, Jakob, välja antud Kärla vallavalitsuselt 20. 8. 20 a. nr. 630. (24482)

A l l i k, Sander, välja antud Loona vallavalitsuselt 27. 1. 20 a. nr. 581. (24484)

K a j u, Marie, välja antud Mustjala vallavalitsuselt 21. 1. 20 a. nr. 710. (24485)

K r e s s o n, Alfred Samueli poeg, välja antud Võõbsu alevivalitsuselt 28. 6. 29 a. nr. 18. (24739)

U u d e b e r g, Adolf Juhani poeg, välja antud Nõmküla vallavalitsuselt 22. 8. 1928 a. nr. 57. (24740)

M a n d e l, Boris Helene poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 23. 10. 22 a. nr. 14562. (24741)

V a h t, Jaan Karli poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 21. 11. 19 a. nr. 490. (24742)

S u i t s, Karl Gustavi poeg, välja antud Kastre-Võnnu vallavalitsuselt 12. 2. 26 a. nr. 969. (24743)

P o l l u s, Marie Hansu tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 30. 12. 19 a. nr. 5286. (24744)

S c h v a l b e, Jaak Liisu poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 20. 1. 20 a. (24748)

P a l t s e r, Juhani Hendriku poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 20. 12. 19 a. nr. 4991. (24749)

E n n u s, Anna Mihkli tütar, välja antud Kaarepere vallavalitsuselt 25. 2. 22 a. nr. 979. (24750)

S a r v, Liisa Johani tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 28. 2. 24 a. nr. 2456. (25509)

P l o o m, Andres Johani poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 4. 3. 20 a. nr. 12119. (25510)

T i g a n e, Valentine Johani tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 19. 1. 22 a. nr. 19459. (25511)

S t e i n b e r g, Emmeline Jüri tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 27. 5. 20 a. nr. 14217. (25512)

V a s s i l a, Emilie Mardi tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 29. 12. 19 a. nr. 8303. (25513)

O t t a s, Eduard Anna poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 15. 2. 28 a. nr. 2193. (25514)

T e n n i s o n, Jaan-Konstantin Karli poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 29. 6. 23 a. nr. 1202. (25515)

M ü r s e p, Anna Jaani tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 4831. (25517)

V a h e r, Aksel Samueli poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 6. 5. 24 a. nr. 2749. (25518)

E n d e r s, Jaan Jaani poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 23. 3. 20 a. nr. 12545. (25519)

K e d u s, Alviine Liine-Rosalie tütar, välja antud Ropka vallavalitsuselt 4. 7. 24 a. nr. 144. (25520)

N o v o s c h i l o v, Peeter Timofei poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 3. 12. 25 a. nr. 1125. (25521)

- Masljansky, Mihkel Moosese poeg, välja antud Valga jaoskonna politseikomissariilt 5. 2. 27 a. nr. 2069. (25522)
- Elen d, Marie, välja antud Kopli jaoskonna politsei-abikomissariilt 2. 3. 26 a. nr. 138. (25740)
- Olluk, August, välja antud Saue vallavalitsuselt 1919 a. (25741)
- Sommer, Helene, välja antud Tallinna 6. jaoskonna politseikomissariilt 7. 9. 1926 a. nr. 270. (25742)
- Malz, Linda-Johanna, välja antud Tallinna 4. jaoskonna politseikomissariilt 13. 1. 1926 a. nr. 58. (25744)
- Erlenbach, Johannes, välja antud Viimsi vallavalitsuselt 17. 8. 26 a. nr. 82. (25745)
- Grünblatt, Voldemar, välja antud Tallinna 3. jaoskonna politseikomissariilt 3. 1. 28 a. nr. 1493. (25746)
- Mäematt, Krõõt, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonnast. (25747)
- Plees, Luise, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 13. 4. 20 a. nr. 10064. (25748)
- Kiigske, August, välja antud Anija vallavalitsuselt. (25749)
- Uibo, Georg, välja antud Otepää alevivalitsuselt 23. 7. 28 a. nr. 794. (25750)
- Sultner, Oskar, välja antud Triigi vallavalitsuselt 13. 10. 28 a. nr. 155. (25751)
- Tõsatšnikov, Luka, välja antud Peipsiäärese vallavalitsuselt 31. 3. 24 a. nr. 67. (25752)
- Fiskar Daniel, välja antud Tallinna 3. jaoskonna politseikomissariilt 4. 5. 27 a. nr. 148. (25753)
- Niholm, Alfred, välja antud Lasnamäe jaoskonna politsei-abikomissariilt 3. 10. 1927 a. nr. 243. (25754)
- Ila u, Jüri Johani poeg, välja antud Rapla vallavalitsuselt 29. 11. 23 a. nr. 275. (25815)
- Aagen, Vladimir Liisa poeg, välja antud Anna vallavalitsuselt 22. 3. 20 a. nr. 150. (25817)
- Laa ne, Oskar Johannese poeg, välja antud Järvakandi vallavalitsuselt 26. 1. 1921 a. nr. 446. (25818)
- Jakobson, Marie Hansu tütar, välja antud Tallinna linna politsei ülemalt 23. 2. 1920 a. nr. 12815. (25819)
- Siegb erg, Osvald Joosepi poeg, välja antud Triigi vallavalitsuselt 26. 10. 27 a. nr. 190. (25820)
- Rais, August Hansu poeg, välja antud Rapla vallavalitsuselt 3. 3. 20 a. nr. 1110. (25821)
- Vereschagin, Andrei Andrei poeg, välja antud Kohila vallavalitsuselt 24. 5. 1923 a. nr. 117. (25822)
- Mardo, Aleksander Hansu poeg, välja antud Juuru vallavalitsuselt 29. 4. 20 a. nr. 1322. (25826)
- Voll, Kristiine Otto tütar, välja antud Pati vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 338. (44064)
- Kits, Hendrik Matsi poeg, välja antud Pornuse vallavalitsuselt 11. 3. 20 a. nr. 118. (44075)
- Uustalu, Marta Otto tütar, välja antud Kunda alevivalitsuselt 25. 8. 28 a. nr. 73. (44081)
- Samp, Gustav Magnuse poeg, välja antud Nehatu vallavalitsuselt 1920 a. nr. 793. (44087)
- Kruus, Miina Mardi tütar, välja antud Saadjärve vallavalitsuselt 16. 1. 20 a. nr. 437.
- Käsik, Saul Jaani poeg, välja antud Põlgaste vallavalitsuselt 24. 3. 25 a. nr. 131.
- Pruuli, Rosalie Jaani tütar, välja antud Kurista vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 555.
- Mitrovski, Jurka Ernsti poeg, välja antud Rakvere politsei jaoskonna ülemalt 10. 3. 25 a. nr. 1494. (44090)
- Jurn, Aleksander Karli poeg, välja antud Pärnu linna politseikomissariilt 18. 9. 29 a. (44091)
- Pertmann, Rudolf Hindreku poeg, välja antud Rägavere vallavalitsuselt.
- Lukmann, Jaan Mihkli poeg, välja antud Rakvere linna politsei ülemalt 23. 12. 19 a. nr. 3174. (44092)
- Murs, Salme Gustavi tütar, välja antud Kuremaa vallavalitsuselt 9. 12. 19 a. nr. 216.
- Grünthal, Efrosiine Mihkli tütar, välja antud Kudina vallavalitsuselt 3. 7. 22 a. nr. 1570.
- Reinstein, Olga Tooma tütar, välja antud Kudina vallavalitsuselt 13. 4. 20 a. nr. 295.
- Märtsin, Rudolf Jüri poeg, välja antud Kudina vallavalitsuselt 21. 3. 21 a. nr. 728.
- Veedler, Liine Ado tütar, välja antud Sootaga vallavalitsuselt 5. 7. 25 a. nr. 341.
- Dööring, Ida Hansu tütar, välja antud Undla vallavalits. 7. 1. 21 a. nr. 1541.

- Neilke, Heinrich Gustavi poeg, välja antud Undla vallavalitsuselt 26. 5. 25 a. nr. 1019.
- Hinnno, Jüri Reinu poeg, välja antud Rakvere vallavalitsuselt 20. 12. 19 a. nr. 775.
- Shagat, Maret Adami tütar, välja antud Polli vallavalitsuselt 18. 12. 19 a. nr. 307. (44096)
- Janson, Jaan Mardi poeg, välja antud Laiksaare vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 873. (44097)
- Teder, Aleksander-Johannes Gustavi poeg, välja antud Venevere vallavalitsuselt 14. 6. 21 a. nr. 232.
- Loogus, Johannes Johani poeg, välja antud Valgjärve vallavalitsuselt 21. 2. 23 a. nr. 20.
- Kurs, Gustav Jakobi poeg, välja antud Sõmeru vallavalitsuselt 13. 12. 19 a. nr. 988.
- Suija, Johannes Jaani poeg, välja antud Uue-Antsla vallavalitsuselt 11. 3. 27 a. nr. 253. (44100)
- Kriisemann, Jaan Alberti poeg, välja antud Ulila vallavalitsuselt 13. 1. 22 a. nr. 338.
- Rossmä Emma Loviisa tütar, välja antud Luunja vallavalitsuselt 28. 1. 21 a. nr. 521.
- Saar, Anna Vidriku tütar, välja antud Luunja vallavalitsuselt 31. 1. 22 a. nr. 735.
- Muna, Peeter Marie poeg, välja antud Luunja vallavalitsuselt 30. 1. 25 a. nr. 19.
- Loit, Leena Jaagu tütar, välja antud Karksi vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 344.
- Kivimägi, Andres Johani poeg, välja antud Tudulinna vallavalitsuselt 27. 11. 19 a. nr. 201.
- Antsoy, Liisa Sakhri tütar, välja antud Nursi vallavalitsuselt 8. 3. 20 a. nr. 253.
- Sakslad, Voldemar Mihkli poeg, välja antud Püssi vallavalitsuselt 26. 5. 20 a. nr. 987.
- Ragner, Karl Jüri poeg, välja antud Varangu vallavalitsuselt 2. 12. 21 a. nr. 1064.
- Lemburg, Jaan Joosepi poeg, välja antud Varangu vallavalitsuselt 13. 9. 27 a. nr. 489.
- Sünt, Artur Jaani poeg, välja antud Asuküla vallavalitsuselt 4. 9. 20 a. nr. 322.
- Sommer, Karl Mardi poeg, välja antud Laiuse vallavalitsuselt 26. 7. 27 a. nr. 60.
- Puusik, Liisa Ludvigi tütar, välja antud Luunja vallavalitsuselt 7. 1. 20 a. nr. 76.
- Kipposto, Rosalie Jaani tütar, välja antud Laeva vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 293.
- Reinmann, Jakob Jaani poeg, välja antud Ranna vallavalitsuselt 13. 12. 19 a. nr. 149.
- Kool, Hugo Jaani poeg, välja antud Laeva vallavalitsuselt 5. 12. 19 a. nr. 8.
- Leppik, August Kusta poeg, välja antud Kooraste vallavalitsuselt 19. 1. 20 a. nr. 530. (44181)
- Klaamann, Kaarel Mihkli poeg, välja antud Kunda-Malla vallavalitsuselt 4. 12. 1919 a. nr. 212.
- Sööt, Ella Karli tütar, välja antud Elva alevivalitsuselt 25. 10. 23 a. nr. 108.
- Kübar, Karl Jakobi poeg, välja antud Uue-Antsla vallavalitsuselt 11. 5. 28 a. nr. 429. (44157)
- Tiho, Karl-Voldemar Johannese poeg, välja antud Mustvee alevivalitsuselt 18. 6. 1923 a. nr. 204.
- Mahlberg, Karl Jüri poeg, välja antud Undla vallavalitsuselt 19. 12. 24 a. nr. 531.
- Tshurbakov, Ivan Andrei poeg, välja antud Abja vallavalitsuselt 28. 8. 28 a. nr. 107. (44159)
- Purga, Rudolf Tõnise poeg, välja antud Rõngu vallavalitsuselt 18. 12. 19 a. nr. 3924.
- Joosep, Jaan Hendriku poeg, välja antud Kirepi vallavalitsuselt 12. 6. 20 a. nr. 180.
- Ivask (sünd. Rosenfeldt), Anna-Magdalene Vidriku tütar, välja antud Rõngu vallavalitsuselt 24. 12. 19 a. nr. 4099.
- Uin, Karl Johani poeg, välja antud Kavilda vallavalitsuselt 29. 1. 24 a. nr. 122.
- Käkk, Johannes Karli poeg, välja antud Uderna vallavalitsuselt 31. 3. 21 a. nr. 720.
- Grosthäl, Johan Johani poeg, välja antud Kongota vallavalitsuselt 31. 1. 24 a. nr. 19.
- Vark, Kristjan Peebu poeg, välja antud Kodijärve vallavalitsuselt 12. 2. 22 a. nr. 58.
- Kolk, Agathe Elisabethi tütar, välja antud Kavilda vallavalitsuselt 10. 6. 23 a. nr. 73.
- Võsu, Rudolf Jaani poeg, välja antud Pangodi vallavalitsuselt 29. 12. 27 a. nr. 107.
- Kutsar, August Jaani poeg, välja antud Luke vallavalitsuselt 28. 7. 22 a. nr. 56.
- Lokk, Ella-Eleonore Leena tütar, välja antud Erastvere vallavalitsuselt 16. 12. 1919 a.

- Holm, Anton Jaani poeg, välja antud Jõõpre vallavalitsuselt 21. 5. 20 a. nr. 158. (44162)
- Leht, Albert Mardi poeg, välja antud Pajusi vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 282.
- Kõss, Hans Mihkli poeg, välja antud Rakvere politsei jaoskonna ülemalt 3. 12. 1919 a. nr. 2134.
- Aunapu, Ida-Marie Augusti tütar, välja antud Avinurme vallavalitsuselt 10. 2. 1922 a. nr. 1520.
- Kaasik, Marie Jakobi tütar, välja antud Tudulinna vallavalitsuselt 8. 12. 19 a. nr. 1034.
- Kusnetsov, Leonti Efremi poeg, välja antud Peipsiäärese vallavalitsuselt 2. 11. 1927 a. nr. 206.
- Ader, Miili Tõnu tütar, välja antud Kavastu vallavalitsuselt 20. 5. 22 a. nr. 1542.
- Vain, Hilda.
- Raud, Leida Peetri tütar, välja antud Kilingi-Nõmme alevivalitsuselt 19. 7. 28 a. nr. 54.
- Vietinghoff-Scheel, Aleksandrine Theophili tütar, välja antud Sõmeru vallavalitsuselt 7. 11. 27 a. nr. 915.
- Kull, Anna Kadri tütar, välja antud Karksi vallavalitsuselt 18. 5. 21 a. nr. 71.
- Kangur, Lidia Mihkli tütar, välja antud Võisiku vallavalitsuselt 29. 4. 25 a. nr. 232.
- Jäsev, Ilja Pavli poeg, välja antud Skarjatina vallavalitsuselt 27. 5. 26 a. nr. 794.
- Allikas, Jüri Hansu poeg, välja antud Vastemõisa vallavalitsuselt 12. 12. 19 a. nr. 101.
- Braumann, Hans Hansu poeg, välja antud Suure-Kõpu vallavalitsuselt 5. 9. 1923 a. nr. 86.
- Eek, Marie Johani tütar, välja antud Tuhalaane vallavalitsuselt 4. 3. 21 a. nr. 22.
- Elbing, Eva Tõnise tütar, välja antud Vastemõisa vallavalitsuselt 17. 2. 20 a. nr. 666.
- Jürisson, August Johani poeg, välja antud Suure-Kõpu vallavalitsuselt 30. 12. 1919 a. nr. 612.
- Kallas, Amalie Mardi tütar, välja antud Viljandi maakonna politsei linna jaoskonna ülemalt 17. 11. 24 a. nr. 1579.
- Varm, Jüri Jaani poeg, välja antud Taevere vallavalitsuselt 20. 12. 24 a. nr. 222.
- Viilup, Jaan Karli poeg, välja antud Karula vallavalitsuselt 4. 3. 20 a. nr. 674.
- Laan, Mari Hansu tütar, välja antud V. Tänassilma vallavalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 338.
- Lääne, Johannes Augusti poeg, välja antud Olustvere vallavalitsuselt 24. 8. 20 a. nr. 785.
- Pälin, Anna Peetri tütar, välja antud Vana-Tänassilma vallavalitsuselt 19. 12. 1919 a. nr. 180.
- Pärn, Helene Tõnise tütar, välja antud Viljandi linna politsei ülemalt 10. 12. 1919 a. nr. 3205.
- Reimann, Johannes Jaagu poeg, välja antud Vana-Tänassilma vallavalitsuselt 4. 1. 23 a. nr. 2.
- Lilienthal, Ernst Johani poeg, välja antud Tahkuranna vallavalitsuselt 1. 3. 1927 a. nr. 13.
- Loorents, Mikkel Jaani poeg, välja antud Tahkuranna vallavalitsuselt 10. 12. 1919 a. nr. 18.
- Hiller, Elfriede Aleksandri tütar, välja antud Karula vallavalitsuselt 27. 1. 28 a. nr. 203.
- Känd, Henriette Peetri tütar, välja antud Karula vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 317.
- Zimmer, Alviine Johani tütar, välja antud Laatre vallavalitsuselt 17. 12. 19 a. nr. 3 — Alviine Kärsoni nimele.
- Zimmer, Johannes Ado poeg, välja antud Sangaste vallavalitsuselt 4. 12. 25 a. nr. 184.
- Kosarv, Aleksander Pauli poeg, välja antud Valga jaoskonna politseikomissariilt 6. 8. 28 a. nr. 460.
- Koop, Jaan Peetri poeg, välja antud Valga linna ja maakonna politsei ülemalt 25. 11. 19 a. nr. 610.
- Tärfeldt, Johannes Jüri poeg, välja antud Valga jaoskonna politseikomissariilt 15. 3. 26 a. nr. 354.
- Korb, Hans Johani poeg, välja antud Kuigatsi vallavalitsuselt 13. 12. 27 a. nr. 473.
- Abiline, Märt Karli poeg, välja antud Vana-Antsla vallavalitsuselt 29. 3. 27 a. nr. 875.
- Gams, Eduard Andruse poeg, välja antud Emmaste vallavalitsuselt 14. 10. 24 a. nr. 270. (758)
- Männikson, Martin Karli poeg, välja antud Lelle vallavalitsuselt 27. 10. 22a. nr. 970. (916)
- Puusepp, Anna Johani tütar, välja antud Lelle vallavalitsuselt 3. 9. 20 a. nr. 46. (1283)

- Goldschmidt, Anna Jüri tütar, välja antud Lelle vallavalitsuselt 10. 8. 20 a. nr. 508. (1595)**
Asafeldt, Anton Mardi poeg, välja antud Lelle vallavalitsuselt 17. 3. 23 a. nr. 130. (25)
Weiserik, Eduard Mihkli poeg, välja antud Lelle vallavalitsuselt 15. 3. 20 a. nr. 98. (943)
Saar, Elisabeth, nr. 437. (5482)
Mägi, Voldemar, nr. 423. (5482)
Goidin-Karlov, Marfa, nr. 1533. (5482)
Sori, Hugo, nr. 344. (5482)
Ostova, Elena, nr. 669. (5482)
Saharova, Miina, nr. 208. (5482)
Oja, Adele, nr. 805. (5482)
Krehov, Saveli, nr. 166. (5482)
Paas, August, nr. 1034. (5482)
Kont, Hilda, nr. 262. (5482)
Vaher, Jaan, nr. 419. (5482)
Tamm, Oskar, nr. 1284. (5482)
Ružan, Anastasia, välja antud Irboska vallavalitsuselt nr. 6719. (5482)
Sorokin, Stepan, välja antud Irboska vallavalitsuselt nr. 166. (5482)
Schüts, Herman Tõnise poeg, välja antud Tõstamaa vallavalitsuselt 18. 1. 1920 a. nr. 507. (5482)
Lill, Miina, välja antud Vee vallavalitsuselt 20. 5. 20 a. nr. 190. (16608)
Siigam, Mari, välja antud Vee vallavalitsuselt. (16609)
Annusfer, Boris, välja antud Are vallavalitsuselt. (16610)
Piile, Mihkel, välja antud Hallinga vallavalitsuselt 14. 12. 19 a. nr. 159. (16611)
Varkki, Marie Andrei tütar, välja antud Naroova vallavalitsuselt 10. 6. 21 a. nr. 1529. (2235)
Dubin, Rafail Hatskeli poeg, välja antud Narva 2. jaoskonna politseikomissariilt 7. 2. 27 a. nr. 478. (22262)
Nesterov, Nikolai Andrei poeg, välja antud Vasknarva vallavalitsuselt 20. 6. 1927 a. nr. 1114/528019. (22111)
Viroja, Karl Juhani poeg, välja antud Keila vallavalitsuselt 1928 a. nr. 178. (22263)
Nesterov, Pavel Andrei poeg, välja antud Vasknarva vallavalitsuselt 22. 3. 1927 a. nr. 1060/528091. (22112)
Peganov, Ivan Vassili poeg, välja antud Irboska vallavalitsuselt 22. 10. 25 a. nr. 1062. (22264)
Karu, Anton, välja antud Paatsalu vallavalitsuselt 20. 4. 23 a. nr. 27. (24099)
Aamann, Eduard Karli poeg, välja antud Peetri vallavalitsuselt 1922. a. nr. 18. (733)
Liliembach, Eduard Augusti p., välja antud Rägavere vallavalitsuselt 26. 10. 1928 a. nr. 470. (22265)
Visser, Arnold Augusti poeg, välja antud Narva 1. jaoskonna politseikomissariilt 29. 4. 29 a. nr. 66. (22266)
Raudsepp, Marie Kuzma tütar, välja antud Kuremaa vallavalitsuselt 11. 12. 1919 a. nr. 275. (22267)
Marquart, Gustav-Leopold Villemi poeg, välja antud Tallinna linna politsei sadama jaoskonna ülemalt 10. 9. 21 a. nr. 1029. (23885)
Hungo, Lidia Priido tütar, välja antud Tallinna linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 13. 10. 21 a. nr. 2683. (23891)
Kirilovits, Helene Jaani tütar, välja antud Kopli jaoskonna politsei abikomissariilt 11. 5. 28 a. nr. 47. (23892)
Saar, Aleksander, välja antud Pihtla vallavalitsuselt 25. 10. 27 a. nr. 1188. (24097)
Bronverk, Madis, välja antud Massu vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 482. (24100)
Valsberg, Marie, välja antud Paatsalu vallavalitsuselt 13. 1. 20 a. nr. 407. (26201)
Rästa, Ida Jüri tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 18. 12. 1919 a. nr. 4774. (24751)
Must, Konstantin Efimi poeg, välja antud Tartu 3. jaoskonna politseikomissariilt 15. 6. 28 a. nr. 288. (24752)
Truuts, Johannes Jakobi poeg, välja antud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 17. 11. 28 a. nr. 903. (24753)
Järv, Elfriede Gustavi tütar, välja antud Laeva vallavalitsuselt 1. 10. 26 a. nr. 41. (24754)
Puu, Karl Jaani poeg, välja antud Kodijärve vallavalitsuselt 30. 8. 26 a. nr. 39. (24755)
Hanni, August Mihkli poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 28. 7. 24 a. nr. 564. (24756)
Meister, Julius Kusta poeg, välja antud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 1928 a. nr. 1585. (24757)
Helstein, Helene Jaani tütar, välja antud Haaslava vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 415. (24758)
Küttim, Ado. (13799)

- Johanson, Eduard Villemi poeg, välja antud Laiuse vallavalitsuselt 24. 12. 1929 a. nr. 116. (24759)
- Bergmann, Martin Gustavi poeg, välja antud Tallinna 2. jaoskonna politseikomisariilt 1927 a. nr. 2232. (24760)
- Mägi, Robert Mihkli poeg, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 6. 8. 25 a. nr. 1701. (24801)
- Hollmann, Liisu Peetri tütar, välja antud Suuremõisa vallavalitsuselt 17. 12. 1919 a. nr. 837. (24803)
- Bollmann, Johannes, välja antud Keina vallavalitsuselt 23. 3. 20 a. nr. 363. (24804)
- Tuulik, Anton, välja antud Emmaste vallavalitsuselt 10. 1. 20 a. nr. 373. (24805)
- Põld, Villem, välja antud Kõrgesaare vallavalitsuselt 23. 4. 27 a. nr. 73. (24806)
- Mägi, Rudolf, välja antud Suuremõisa vallavalitsuselt 19. 12. 19 a. nr. 1074. (24808)
- Leivath, Johanna, välja antud Keina vallavalitsuselt 9. 4. 24 a. nr. 50. (24809)
- Vöö-Paljasmaa, Hilda-Alice, välja antud Suuremõisa vallavalitsuselt 14. 10. 1921 a. nr. 166. (24810)
- Kattel, Eduard Tooma poeg, välja antud Kõrgesaare vallavalitsuselt 12. 1. 1920 a. nr. 315. (24811)
- Steinberg, Jaan Tooma poeg, välja antud Keina vallavalitsuselt 31. 3. 20 a. nr. 417. (24813)
- Käsn, Johannes Jaani poeg, välja antud Emmaste vallavalitsuselt 5. 5. 20 a. nr. 1320. (24814)
- Lees (Leisimaa), Simmo, välja antud Suuremõisa vallavalitsuselt 27. 1. 28 a. nr. 8/330993. (24816)
- Nõmm, Johan Peedu poeg, välja antud Suuremõisa vallavalitsuselt 18. 12. 19 a. nr. 934. (24817)
- Vekmann, Salme Aleksandri tütar, välja antud Kärla vallavalitsuselt 23. 5. 1924 a. nr. 60. (24818)
- Kaar, Leida Karli tütar, välja antud Keina vallavalitsuselt 28. 3. 25 a. nr. 116. (24820)
- Vihur, Villem Peetri poeg, välja antud Keina vallavalitsuselt 26. 1. 22 a. nr. 9. (24821)
- Tikker, Anton Peetri poeg, välja antud Emmaste vallavalitsuselt 17. 3. 23 a. nr. 25. (24822)
- Lööper, Evald, välja antud Kõrgesaare vallavalitsuselt 29. 11. 27 a. nr. 279. (24823)
- Eller, Elsa, Johani tütar, välja antud Kärda alevivalitsuselt 18. 9. 25 a. nr. 66. (24924)
- Kreegi, Madis, välja antud Suuremõisa vallavalitsuselt 13. 12. 19 a. nr. 1081. (24834)
- Pihel, Jakob, välja antud Kõrgesaare vallavalitsuselt 21. 2. 22 a. nr. 52. (24835)
- Saarna, Magnus, välja antud Keina vallavalitsuselt 12. 3. 20 a. nr. 550. (24836)
- Liik, Harald, välja antud Emmaste vallavalitsuselt 27. 11. 28 a. nr. 580. (24837)
- Tikker, Artur, välja antud Emmaste vallavalitsuselt 30. 12. 25 a. nr. 223. (24838)
- Brenner, Eleferi, välja antud Suuremõisa vallavalitsuselt 23. 5. 22 a. nr. 64. (24839)
- Metsalo, Marta, välja antud Emmaste vallavalitsuselt 10. 1. 20 a. nr. 1007. (24840)
- Oga, Anni, välja antud Kõrgesaare vallavalitsuselt 2. 2. 20 a. nr. 538. (24843)
- Poljakova, Praskovja, välja antud Petseri linna politsei ülemalt 6. 12. 19 a. nr. 98. (25028)
- Normann, Olga-Emilie, välja antud Petseri linna politsei ülemalt 28. 1. 20 a. nr. 580. (25029)
- Mets, Aleksei, välja antud Meremäe vallavalitsuselt 29. 4. 24 a. nr. 349. (25030)
- Lepkovski, Dmitri, välja antud Laura vallavalitsuselt 27. 2. 24 a. nr. 98. (25031)
- Allilender, Alma-Elisabeth, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomisariilt 14. 8. 28 a. nr. 541. (25032)
- Mets, Anna, välja antud Orava vallavalitsuselt 20. 2. 20 a. nr. 690. (25033)
- Jolkin, Stepan, välja antud Vilo vallavalitsuselt 24. 3. 24 a. nr. 365. (25034)
- Petrova-Põhi, Maria, välja antud Petseri vallavalitsuselt 11. 2. 21 a. nr. 76/45. (25035)
- Vähk, Vassili, välja antud Petseri vallavalitsuselt 2. 5. 23 a. nr. 95. (25036)
- Moscharov, Jegor, välja antud Laura vallavalitsuselt 27. 3. 25 a. nr. 131. (25037)

- Suurväli, Aleksander, välja antud Erastvere vallavalitsuselt 8. 3. 23 a. nr. 25. (25038)
- Golubov, Ivan, välja antud Panikovitshi vallavalitsuselt 17. 1. 21 a. nr. 447. (25039)
- Blinov, Paraskeva, välja antud Vilo vallavalitsuselt 10. 5. 29 a. nr. 112. (25041)
- Põlgas, Anastasia, välja antud Meremäe vallavalitsuselt 14. 3. 29 a. nr. 53. (25042)
- Siiemann, Mihkel, välja antud Tallinna linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 22. 11. 29 a. nr. 888. (25344)
- Brandt, Julius, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 21. 1. 1925 a. nr. 188. (25345)
- Lipping, Oskar, välja antud Tallinna 5. jaoskonna politseikomissariilt 6. 8. 1929 a. nr. 638. (25347)
- Jürjenson, Alfred, välja antud Harku vallavalitsuselt 1. 3. 28 a. nr. 41. (25348)
- Martinson, Harda, välja antud Tallinna 5. jaoskonna politseikomissariilt 26. 9. 1928 a. nr. 967. (25349)
- Oravas, Erich, välja antud Viljandi jaoskonna politseikomissariilt 3. 5. 26 a. nr. 2691. (25350)
- Kirsch, Juliana, välja antud Tallinna 5. jaoskonna politseikomissariilt 5. 11. 28 a. nr. 1152. (25353)
- Saalfeldt, Kristine, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 10. 1. 19 a. nr. 6078. (25355)
- Väljaots, Julius, välja antud Tallinna linna 4. jaoskonna politseikomissariilt 18. 8. 27 a. nr. 714. (25357)
- Müller, Agathe, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 29. 1. 1924 a. nr. 1270. (25358)
- Paidrasson, Anna Peebu tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 2199. (25523)
- Pallo, Elmar-Alfred Johani poeg, välja antud Nõmme jaoskonna politseikomissariilt 3. 4. 28 a. nr. 14. (25524)
- Normann, Karl Augusti poeg, välja antud Tartu linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 29. 10. 28 a. nr. 777. (25525)
- Feidmann, Julius-Günther Julius-Bernhardi poeg, välja antud Tartu linna 1. jaoskonna politseikomissariilt 8. 11. 27 a. nr. 1221. (25526)
- Õunapu, Aleksander, välja antud Raudteede politsei ülemalt. (25756)
- Lucht, Arnold Augusti poeg, välja antud Laius-Tähkvere vallavalitsuselt 5. 9. 1929 a. nr. 825. (25527)
- Schumann, Daniel Juhani poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 7. 1. 27 a. nr. 8012. (25528)
- Merk, Jaan Jaani poeg, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 21. 10. 24 a. nr. 3569. (25529)
- Ingermann, Herman Hansu poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 27. 2. 30 a. nr. 1444. (25530)
- Käär, Marie Hansu tütar, välja antud Tartu linna 1. jaoskonna politseikomissariilt 27. 9. 29 a. nr. 594. (25531)
- Mäekala, Alma Adami tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 1. 12. 19 a. nr. 2603. (25532)
- Tenga, Elfriede Marji tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 30. 6. 21 a. nr. 13210. (25533)
- Korits, Ferdinand Nikolai poeg, välja antud Tartu linna 2. jaoskonna politseikomissariilt 23. 9. 27 a. nr. 1070. (25534)
- Perli, Gustav Jaani poeg, välja antud Tartu linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 15. 9. 23 a. nr. 972. (25535)
- Lokk, Emilie-Helene Adami tütar, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 3. 1. 20 a. nr. 9312. (25536)
- Sotska, Luise-Vilhelmine Tõnu tütar, välja antud Raadi vallavalitsuselt 14. 2. 1922 a. nr. 1330. (25537)
- Kaur, Hans, välja antud Tallinna 3. jaoskonna politseikomissariilt 31. 1. 27 a. nr. 3733. (25755)
- Prans, Rudolf, välja antud Tallinna 3. jaoskonna politseikomissariilt 7. 4. 27 a. nr. 35. (25757)
- Ots, Jüri, välja antud Saue vallavalitsuselt 30. 1. 20 a. (25758)
- Kruber, Hindrek, välja antud Väana vallavalitsuselt 19. 2. 20 a. nr. 186. (25761)
- Tui (Toi), Johannes, välja antud Väana vallavalitsuselt 17. 1. 29 a. nr. 6. (25762)
- Pool, Liina, välja antud Tartu linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 7. 4. 20 a. nr. 12774. (25763)
- Haggi, Georg, välja antud Tallinna linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 28. 6. 27 a. nr. 444. (25764)
- Prints, August Hansu poeg, välja antud Esna vallavalitsuselt 27. 2. 30 a. nr. 380.